

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING
IDUN
 FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

N:R 9 (844).

LÖRDAGEN DEN 28 FEBRUARI 1903.

16:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6:— IDUNS PRAKTUPPLAGA » 8:— IDUN, FÄNRIK STÅL-UPPL. » 10:— IDUNS MODETIDNING » 2: 20	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÅKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ: 17 BRYGGAREGATAN 17. REDAKTIONEN KL. 10—4 EXPEDITIONEN KL. 9—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBÖGTRYCKERI.
---	--	---	---	---

RICHARD BERGH.

DÅ IDUN, med anledning af Konstnär-
 förbundets i dagarne öppnade utställ-
 ning i Uppsala, velat meddela ett por-
 trätt af den konstnär, hvars bidrag
 utan tvifvel kommer att räknas som ett af de
 allra förnämsta på utställningen, ja som ett
 »standard work» inom hela den samtida svenska
 konsten, har jag blifvit ombedd att till detta
 porträtt foga en kortfattad text. Att tala om
 Richard Bergh som konstnär och människa är
 mig en kär uppgift, som jag icke gärna vill
 visa ifrån mig, äfven om jag vid detta tillfälle
 får lof att gripa det i flykten, och icke på
 dess lösande kan nedlägga den tid och om-
 sorg, som jag skulle önska. Att Richard
 Bergh inom den krets af konstnärer, som
 burit tidens konstnärliga tankar fram till för-
 verkligande, erkännande och seger på svensk
 botten, intager ett af de allra främsta rum-
 men, är väl numera ett öfver alla partisyn-
 punkter höjdt faktum. Tack vare de egen-
 skaper som äro de grundläggande för hans
 konstnärsindividualitet, hafva hans förnämsta
 verk i sig samlat en hel tidrymms, en hel gene-
 rations vilja, syn och uppfattning, äro de att
 betrakta som historiska dokument, i hvilka
 samtidens lösen uttalats med en sammanfatt-
 ningens styrka och en uttryckets rikedom,
 som oemotståndligt fånglar, äfven där upp-
 giften icke blifvit fullt och slutgiltigt löst.
 Han har rundt omkring sig kamrater, som
 tala färgernas och formernas språk med ett
 lidelsefullare tonfall, mera påfallande origina-
 litet och ett vida mera flytande och lättfatt-
 ligt föredrag, och dock finns det väl knap-
 past någon, på hvars ord man väntar med en
 så spänd uppmärksamhet. Från det han först
 framträdde och tills nu har han, för allt vi-
 dare kretsar, intagit en central plats. Hvar-
 på beror detta, hvilka äro dessa grundläg-
 gande egenskaper? Det är det som jag här
 vill försöka att, ur min synpunkt, i största
 korthet förklara.

På den gruppbild af Konstnärsförbundets
 styrelse, som utgör hans bidrag till årets ut-
 ställning*, har han med en utomordentligt klar
 och säker karaktäristik tecknat sina kamrater
 i många års strider, motgångar och fram-
 gångar, arbete och glädje. Af alla dessa, så
 lifligt och osökt korresponderande och dock
 hvar för sig helt afslutade karaktäristiker, är
 den han gifvit af sig själf icke den minst lyckade.
 För min egen del är jag till och med — efter
 ett första åskådande — benägen att ställa

RICHARD BERGH.

EFTER EN FOTOGRAFI FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

* Se afbildningen å fjärde sidan i detta nummer!

den främst af alla. Han sitter något i bakgrunden — det är så hans vana — och lyssnar till den pågående debatten. Han är fullständigt vaken och uppmärksam, fullständigt »med», men dock icke helt absorberad af det för stunden viktiga. Det finns hos honom ett öfverskott af intresse, af känsligt och spelande lif, som går utöfver den slutna kretsen, fångande mera aflägsna tankar, syner och fantasier. Det lif, som präglar detta ansikte, lyser ur blicken under de buskiga ögonbrynen, leker i ett mysande leende omkring munnen, är intelligensens lif, en intelligens, som är så rik, så känslig, så lätrörlig, att den alltid liksom flödar öfver stundens intresse och breder sig till glädje, till lifslust. Då jag tänker mig Richard Bergh, tänker jag mig gärna något som är svart som kol och glimmande som glöd. Det är eld i kolen, en eld som blott behöfver det minsta luftdrag för att tindra, lysa eller värma.

Den människa, som kunnat måla detta älskvärda, själfulla, från all själfbespeglning och själfutmyckning fria porträtt af sig själf, måste vara en lycklig människa, och det tror jag Richard Bergh är. Han är det först och främst därför att han är en af de intelligentaste människor, som för närvarande finnas i detta land, som icke sätter allt för stort värde på intelligensen, och vidare därför att han såsom ytterst få förstår att njuta af intelligensens glädjekällor. Han är ett godt stycke af en stoiker; jag har sett honom med det underbaraste jämnmod, ja, nästan med glädje bära motgångar, som skulle kunnat nedslå de flesta. Han är nämligen så intelligent att han är en stor optimist. Lifvet har för honom outtömliga resurser, oskattbara andliga värden, i tankar, i bilder, i inre och yttre skönhet, och han har en outtröttlig lust att pröfva dessa värden, en förvånande spänstighet att tillägna sig dem. Det är detta som gör honom så omedelbart vinnande som människa, förlänar honom kraften af att vara ett så lugnt, så utan alla anspråk och all ostentation lifgifvande element i samvaron; det är detta, som förlänat honom rangen af en bland våra bästa pennor inom konstessayens område — af alla våra skrivande konstnärer står Richard Bergh utan fråga främst; det är slutligen detta som gjort honom till hvad han är som konstnär.

Dock icke endast detta. Här träder en annan egenskap in, som spelar en fullt ut lika afgörande och bestämmande roll: förmågan af själfördjupning, koncentration. Denna intelligens, som ligger så öppen mot yttrevärlden, så känslig för impulser, så mottaglig för intryck, vänder sig från och med konceptionens ögonblick inåt och sluter sig omkring det blifvande verket som musslan omkring pärlan. För Richard Bergh är det konstnärliga skapandet ingen lek — om det nu är det för någon verklig konstnär; det är ett allvar som kräver honom helt och uteslutande, och åt hvilket han äfven ägnar sig med en hängifvenhet, en offlätlig, tålmodig, ständigt förnyad kraftansträngning, som är både imponerande och en smula rörande. Jag tror man utan öfverdrift skall kunna säga, att han icke lämnat ifrån sig något verk, i hvilket han icke gifvit det yttersta af det intresse, den insikt och den gestaltningskraft, hvarmed han suttit inne. Han släpper icke sitt motiv förr än han aftvingat det den hemligaste, innerligaste beaktelse, som han är i stånd att uppfatta, förr än han känner det ut och in och funnit det rikaste och fullständigaste uttrycket för denna sin kunskap. Är detta motiv en människa, är denna människa mycket att lyckönska och en smula att be-

klaga. Ty det är intet lekverk att »sitta» för Richard Bergh. Den som genom honom vill gå till eftervärlden får bereda sig på att vägen är lång och besvärlig, icke att förlikna vid ett besök hos en fotograf. Men han kan också bereda sig på angenämt sällskap under färden, och han kan vara viss om att han därunder skall lära sig ett och annat om hvad konst är, innan han själf varit ett redskap för dess tillblifvelse.

Det är gifvet att med en sådan uppfattning och ett sådant arbetssätt blir man icke en mycket produktiv konstnär. De verk, genom hvilka Richard Berghs konstnärskunskapsbana tills dato är betecknad, uppgå nog icke, om man räknar så strängt, som han själf säkerligen önskar, till mer än ett tiotal. Men det ligger års tankar, arbete och sträfvanden bakom hvar och ett. De äro att betrakta som stora stycken af ett lif, lefvadt med en sällspord intensitet; därför skola de också själfva lefva. De hafva inom sig lifvets egen kraft till förnyelse, växt och ingifvelse. Icke endast arbetets glädje, utan äfven dess möda märkes nog här och där. Må man betänka, att denne konstnär, som redan i början på 1880 talet, i porträtten af Nils Kreuger och af hans första hustru, framstår som en fullt färdig mästare, sedan dess gått till hvarje nytt verk med känslan af att börja från början, som en ödmjuk lärjunge till den ständigt växlande, outgrundliga naturen, att han aldrig låtit förläda sig att upprepa en vunnen framgång, och man skall förstå att en sådan själfförnyelse icke vinnes utan motsvarande offer. På så sätt blir man icke virtuos, vinner icke någon af virtuositetens i viss mån fullt berättigade segrar. Richard Berghs verk äro tillkomna under brottnings med Herran. Han har icke alltid afgått med seger, men äfven där spåren af själfva brottningen äro tydligt skönjbara, vittna de oförtydligt om, med hvilken han varit i kamp.

Han är tänkaren bland våra samtida konstnärer, — väl till märkandes en tänkare som omsätter sina tankar i form och färg, annars vore han icke den konstnär han är. Han har utvecklats till en af våra förnämsta kolorister, och är utan fråga den intelligentaste, den som finast förstår att utnyttja färgens egenskap af att vara icke blott ett känslöstämmande, utan äfven ett karaktäriserande moment. Redan i hans första, af verkligheten omedelbart inspirerade konst, spelar reflektionen en afgörande roll. Och icke mindre i hans senare, åt den symboliska om-diktningen och den dekorativa gestaltningen skattande skede. Det är alltid reflektionen som leder fantasien vid handen och visar vägen. Var viss att det ligger icke så litet intelligens i den röda fjäderbusken, som väckte så mycket anstöt och löje år 1897; därför kommer den också att svaja lika segerstolt sedan löjet förstummats. Här har reflektionen gifvit fantasien fri och låtit den frässa i naiv färgglädje — annars händer det nog att den håller litet för stramt igen. Den är det slutligen som gjort honom till vår i vissa och de väsentligaste afseenden främste porträttmålare under den sista tjugufemårs-perioden. Det är en serie porträtt, präglade af en inträngande förståelse, en klar och djup människokunskap, som säkrast skola bära hans namn till eftervärlden.

Och det är som sådan han nu framstår med ett verk, prägladt af alla hans bästa egenskaper, — äfven i det afseendet märkligt, att det är den första moderna grupp-bilden i vår konst.

TOR HEDBERG.

MIN SOMMARÖ I VINTERSNÖ.

MIN SOMMARÖ i vintersnö så tyst i solen hvilat,
när jag kör upp från frusen sjö
emellan strandens pilar.

Ej fågelsång jag klinga hör
som förr, i sommars dagar,
och intet flickskratt tystnan stör
i vinterhvita hagar.

Som putsadt silfver solens klot
i hvita rymden blänker,
och när en kvist min häst kör mot
ett regn af silfver stänker.

Men tyst är allt. Ej knäpp, ej knyst:
hvar pratsam bäck är frusen,
och byn däruppe ligger tyst
med drivvor omkring husen.

Den lyser röd på bergets kam —
hvar lada riktigt flammar —
där tittar ock min stuga fram
emellan apeltammar.

Min trädgård står af blommor full —
syreners snö de härma —
men fjärlar i hvitt och gull
ej mer bland träden svärma.

Och tyst är bofinkshanens röst
och kornknarrns ibland säden,
men djuprödt lyser domherrns bröst
ur rimfrosthvita träden.

En sagostämning växer stark
kring gården och kring huset —
nog smyga öfver snöhöjld mark
här troll i måneljuset...

Mitt glada, röda sommarhus,
när minnets riglar springa,
ånjo hör jag sunnans sus
och kära röster klinga!

Ånjo bordet dukadt står,
så hvitt i gröna gräset,
och det är sol och det är vår
och böljesång kring näset!

DANIEL FALLSTRÖM.

Ett godt råd. Använd alltid för munnens och tändernas vård F. Pauli's AZYMOL. Mot smitta, för sårbehandling, ekzem, finnar, reformar, hudrodnader är Azymol det verksammaste. Framstående läkares intyg medfölja hvarje flaska Azymol.

Till hudens förskönande och vård är utan gensägelse F. Pauli's prisbelönta BALSAM-TVÅL den bästa och angenämaste.

Den innehåller de för huden mest välgörande balsamer. F. Pauli's Balsamtvål säljes i parfym- och speceriaffärer m. m.

Som nytt blir såväl siden- som andra tyger, om man tvättar dem med F. Pauli's fläcktvål, kallad »Puritas».

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek,

»SVÅRA BARN.»

DET HAR tid efter annan i Iduns spalter stått så många och läsvärda uppsatser om barnuppfostran, att det aldrig skulle fallit mig in att vilja yttra mig i denna fråga, om jag ej häromdagen läst ett litet kåseri, kalladt »Små barn», hvars lätta form som en elegant draperad dräkt tycktes mig skylä en sådan ytlighet, ett så farligt gående på sidan om en af mödrarnas — och barnens — allra viktigaste lifsfrågor, att jag känner mig manad att ropa ett: »Varsko!» Just genom sin kvicka och anslående form kan detta lilla kåseri lägga en snara för »mindre befästade själar», för dem, som omedvetet rygga tillbaka för uppgiftens dryghet och ofta försöka att afkorta uppfostrarens törneströdda och snart sagdt oändliga väg genom några små bekvämare genvägar. Männe ej dessa genvägar ofta nog bli senvägar, ifall de ej bli afvägar, som sluta i en återvändsgränd, där man till sist stannar framför en mur med den dystra inskriften: »Räddningslöst förlorad?»

»Svåra barn» — fru Mark Stern tyckes mena, att dylika egentligen icke existera. Det ges »yra» barn och »besvärliga» barn, men icke svåra barn. Jag undrar bara, om icke de flesta af oss, huru öfverseende vi än äro, ha träffat på både svåra och själfsvåldiga barn — jag antager, att de två fruarna, »tultans» mamma och fru M. S., använda det första adjektivet för individer, som rätteligen borde betecknas med det sistnämnda. Jag skulle vilja begagna ordet i en annan betydelse och säga, att *alla* barn äro svåra — svåra att uppfostra till helgjutna, harmoniska och därför lyckliga människor. Handen på hjärtat, mödrar — ni, som taga eder uppgift på allvar — ha ni inte allesammans genomlejt stunder, då ni stått ansikte mot ansikte med sådana svårigheter, sådana komplikationer, att ni hart när förtviflade frågat eder själfva: — Hvad skall jag göra, huru skall jag gripa fatt här?

Ja, fru M. S., kom igen om ett år och visa mig er lilla ljuslockiga flicka; — jag är viss om, att hon också då är söt och snäll, men jag skulle ändå vilja se er djupt in i själen och fråga er, om ni inte redan nu haft en liten förkänsla af dessa tunga stunder i en moders lif? Och kom igen om 5, 6—8, 10 år! För hvarje gång skall ni säkerligen mer och mer allvarligt svara, att svårigheterna äro många och förbli många, hurudana barnen äro födda, snälla eller svåra, och oberoende af, om vi vid deras uppfostran följa teorier eller icke.

I en sak är jag emellertid fullkomligt enig med fru M. S., — det är förfärligt att höra, när en mor »grälar» på sitt barn och barnet beskyller sin mor för att vara »arg». Likaså är jag fullkomligt med om, att roten till dylika olyckliga förhållanden är att söka i föräldrarnes förvända sätt att behandla sina barn. Jag tror också, att den »svåra» frun kommer att skörda många ledsamma följder af sitt sätt att umgås med barnen. Men i en punkt tyckas mig »tultans» mamma och Enas mamma begå samma stora och för deras barns framtid törhända ödesdigra misstag: de tyckas tro, att *endast* kärlek och ömhet äro nog — åtminstone i en tidig ålder — för att leda deras älsklingar. Det är en utomordentligt vacker tafsa att se en älsklig ung fru och en liten ljuslockig flicka sitta på en älghud, fördjupade i allas vår käre gamle »Snuskepelle», och det är också mycket, mycket roligt att åse, huru en »ungdomligt bastant» moder visar fram sin lilla tulta, välkött och

mönstergill. I bägge fallen lysa moderskärlek och modersstolthet fram, och en moder — i ordets bästa betydelse — skall alltid känna sitt hjärta värmas och vidgas vid en sådan syn. Men här komma vi till »des Pudel's Kern» — allt detta är blott episoder i uppfostrans långa kedja. *Lätom oss akta oss väl att tro, att kärleken och ömheten allena äro nog.* En kärlek utan fasthet, en ömhet utan klar-synthet — detta är värre än ligkiltighet, ty det är just den sortens kärlek och ömhet, som fördärfvar barnen och gör dem svåra och själfsvåldiga, och som sedan icke äger djup och kraft nog att upptaga striden med de fiender, som den själf släppt in i fästningen. — Vare det långt ifrån mig att vilja komma med några uppfostringsmetoder — för att kunna vara effektiva, skulle de behöfva vara lika många och lika olika, som det finnes barn på jorden, och föräldrarna skulle dessutom nödgas besitta den oerhörda skarpblicken att kunna välja just den för deras barn passande metoden. Men likaså visst som det i den mänskliga naturen hos oss alla finnes några stora gemensamma grunddrag, likaså visst måste uppfostran, efter min uppfattning, hvila på några för alla barn gemensamma grundvalar. Och dessa måste nedläggas redan vid en så tidig ålder, att barnen själfva ej märka när eller huru det skett. Till och med lilla tultan i vaggan skulle jag ej anse för ung för att tagas med i räkningen. De hörnstenar, hvar på karaktärens byggnad skall resas, äro kärleken till föräldrarna, vördnaden för dem och lydnaden för deras vilja. Låt oss se på dem i omvänd ordning!

Gif få förbud, men se till att dessa för *alltid* respekteras! Gif få och väl öfvertänkta befallningar, men öfvervaka, att de *ovillkorligen* åtlydas. Så lär barnet lydnad, och att kunna lyda är nödvändigt för den, som icke äger själfständigt omdöme. Jag förutsätter, att jag ej behöfver gå in på, hurudana de barn bli, som icke lärt lyda?

När du ger en rättelse eller en bestraffning, så var *alltid* rättvis, och framför allt: straffa *aldrig* i hastigt mod. Var *ständigt* uppmärksam på dig själf, så att du står för ditt barn som en förebild att se upp till och likna: — så lär barnet vördnad. För att klargöra vördnadens betydelse för uppfostran vill jag endast fråga, om en moder kan tro, att ett barn, som hyser vanvördnad för henne, kan älska eller lyda henne? Jag lämnar alldeles åsido den smärta, som ett barns vanvördnad måste förorsaka en moder.

»Kärleken är lagens fullbordan,» heter det — och med skäl. Ty kärleken bör ej och får ej utesluta lagen. En dylik lagbunden kärlek är ett stöd för de små späda karaktärerna, ett stöd, som de måste ha, om deras små veka stänglar skola växa upp till raka, kraftiga stammar.

Det är detta jag menat, när jag talade om uppfostrarens oändliga väg, som icke tillåter några genvägar. Och hvar och en, som med sina barn steg för steg genomvandrat den vägen, skall ge mig medhåll uti, att den är törneströdd. Men den nu gammalmodig vordna bok, som jag nyss citerade, säger på ett annat ställe: »Dygden belönar sig själf och varder ytterligare belönad,» och åtminstone sedd i sammanhang med det föregående — samt ifall vi äro djärfva nog att kalla uppfyllandet af våra plikter för en dygd — äger satsen alljämt sin fulla giltighet. Ty en svag, om än kärleksfull mor skall aldrig kunna i sina barns hjärtan intaga den plats, som inrymmer en allvarlig och fast moder. I bästa fall ägna de henne vid mognare år ett slags halft medlidsam ömhet, allt under det de gå

Efter slutad inventering
bortslumpas
mitt från föregående säsonger
öfverblifna lager af
Barnkläder.

OBS! Försäljningen sker endast mot kontant betalning. — Order till landsorten expedieras endast mot efterkräf. — Priserna äro bestämda samt å alla plagg utsatta. — Under pågående realisation hållas mina försäljningslokaler öppna kl. 9 f. m.—7 e. m.

M. BENDIX,
16 Regeringsgatan & Sturegatan 5.

sina egna vägar. Den moder däremot, som med både kärlek och tuktan ledd deras barn-dom, förblir alltjämt för dem en vän, som de aldrig kunna lämna, och som de förtroendefullt vända sig till i sorg som i glädje. Hvad detta betyder för en moder behöfver jag väl icke påpeka?

Fru M. S. säger: »Jag tror, att makten öfver barnasinet står att nå endast genom den ständiga och ömsesidiga glädjen och förtjusningen.» Detta är ett påstående, som för en allvarligt tänkande människa är rent af häpnadsväckande i sin — skall jag säga barnslighet? Vore lifvet endast glädje och skönhet — då hade en dylik åsikt sitt fulla berättigande. Men lika så visst som det är, att lifvet för de allra flesta människor rymmer sin portion af bittert allvar och sina stunder af kamp på lif och död, lika så säkert är det, att den ömsesidiga glädjen och förtjusningen blott äro stöd, som svikta i allvarets timmar, och vapen, som falla oss ur händerna, när vi föra våra älsklingar ut i striden. När de tider komma, då vi måste lära våra barn att bära pröfningsens börda — och de komma snart nog — och när vi måste stå vid deras sida, stödande dem i striden mot sig själfva, då behöfves det sannerligen att äga den makt öfver deras själar, som endast vunnits genom att vi lärt dem kärlek, vördnad och lydnad tillhoppa. Icke som skulle jag fördöma den ömsesidiga glädjen och förtjusningen eller förneka deras stora vikt i uppfostrans tjänst — tvärt om! Men grunda vi vårt inflytande på våra barns karaktärer uteslutande därpå, då få vi nog samt besanna, att vi byggt på lösan sand — det kommer snart att visa sig, att gudabilden i all sin prakt endast stod på hastigt förvittrade lerfötter.

Vi må nu tro, att vi fått våra barn af Gud eller af naturen eller af någon annan makt, som vi ej närmare göra oss reda för, en sak är dock viss: vi ha fått dem och därmed den oafvisliga plikten att uppfostra dem. Och detta, menar jag, ålägger oss ett ansvar, som vi icke kunna komma ifrån, och som vi aldrig kunna komma ifrån, och som vi aldrig kunna känna allvarligt nog.

ELISABETH WÆRN-BUGGE.

DEN FÖRSTA RESKOFFERTEN.

HELA DET stora hushållet skulle flytta; egendomen var såld och godsägare Blocks familj lämnade orten redan i dag. All den glans deras lysande umgängeslif spridd vida omkring skulle försvinna med dem; socknen kände sig nästan utarmad, när den ej längre hade de Blockska millionerna att yfvas öfver.

Godsägaren själf hade funnit att hufvudstaden passade honom bättre på gamla dagar, och han inbjöd frikostigt alla de forna gran-

MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerihandlarne.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.

»KONSTNÄRSFÖRBUNDETS STYRELSE». TILL STATSINKÖP FÖRESLAGEN TAFLA I OLJA AF RICHARD BERGH PÅ KONSTNÄRSFÖRBUNDETS I DAGARNE ÖPPNADE UTSTÄLLNING I UPPSALA. PERSONERNA Å TAFLAN FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: CHRISTIAN ERIKSSON, EUGÈNE JANSSON, NILS KREUGER, KARL NORDSTRÖM, ROBERT THEGERSTRÖM, RICHARD BERGH.

narna att hälsa på i marmorpalatset vid Strandvägen.

Lilla fru Block, som hon alltjämt kallades med ett slags öfvetlägset pointerande af, att nog visste man, hvar *hon* kom ifrån... det var då inte högsta ort... lilla fru Block sade också tyst »välkommen» och försvann sedan gärna till ett eller annat bestyr.

Barnen, de två underbart vackra flickorna, voro gifta sedan ett år tillbaka; de hade gjort briljanta partier, fått namn och ställning i samhället, och när de kommo på besök till föräldrahemmet, utvecklade gamla Blocks en furstlig lyx för att taga emot dem.

Någon hade sagt, att fru Winnie Block liknade en skadskjuten fågel, som om den bara ej haft det där felet på vingen, helst skulle flugit ur sin gyllene bur.

Det finns så många dylika skadskjutna fåglar i världen, och liknelsen är så ofta använd, att den ej ens här på landsbygden väckte sensation som originell; man fann den endast slående sann. Hon såg aldrig hemmastadd och lyckligt obekymrad ut, fru Winnie, och fastän skvallret alldeles säkert tillförde henne kryddade notiser om hennes mans extravaganta kurtis med den eller den unga damen, såg hon heller aldrig djupt olycklig ut.

Hon var en gåta, som ingen brydde sig om att lösa, man tolererade henne, därför att hon

var fru Block. Att hon blifvit det, hade hon naturligtvis sin fägring att tacka för, ty hon hade haft en strålande apparition i ungdomen; nu när hon var äldre och det tidigt grånande håret vågade sig omkring den breda musikpannan, gjorde hon ett egendomligt intryck. Man kom att tänka på ett grönt löf, hvilket fallit afträdet utan förvissning, bara därför att det ej kunnat uthärda frosten.

Nu under flyttdagarna hade hon händerna fulla med arbete, men det hände, att hon släppte alltsammans och smög sig upp på vinden till en gammal, god vän, hvilken stått inskjuten längst bort under takbjälkarna, och som hon alldeles glömt bort under de många, långa år hon varit fru Block.

Hon skyndade, liksom rädd att komma för sent, fram till den fula, slitna koffert, hvilken från hennes eget fattiga hem följt henne ut i världen. Det hade varit en sådan högtid, när den bars in öfver klockarboställets höga tröskel och ställdes som en praktmöbel midt i det låga rummet, där pinnsoffan och stolarna lågo fyllda af hennes ting; noter först och sist.

Det hade knarrat så lustigt i locket och luktat nytt läder af beslagen. Hennes darrande, smala fingrar vred om nyckeln, en liten blank tingest, hvilken var snabb att öppna för de tre djupa facken.

Morfar, far och mor hade stått omkring och med lyckliga blickar sett ömsom på Winnie, ömsom på kofferten.

»När du blir en berömd konstnär, får du minst tio sådana där koffertar,» sade morfar. »Jag har sett Jenny Linds bagage en gång, det var som ett litet hus.»

De trodde så säkert, att hon skulle bli stor, och det var därför de skrapat samman några hundra kronor för att hon skulle få utbilda sin musikaliska talang och bli violinist. Trehundra kronor tyckte både hon och de skulle räcka otroligt långt, och hon mindes, hur hon trallat af glädje och ljusa framtidsförhoppningar, när hon packat till sin första resa.

Fru Winnie lutade sitt gråa hufvud mot koffertens lock, och hon erinrade sig, hur hon liksom mannen i sagan haft en flygande koffert, ty hade den ej sväfvat högt öfver alla hustak med hennes illusioner och drömmar. Den sjöng och spelade sig ut i den stora, vida världen, och den hade tusen melodier inom sina fyra väggar.

Häromdagen hade hon öppnat den och sett, att den endast innehöll hennes violin, och dess strängar voro rostiga; hon hade sett och sett, som man ser på en död, en kär anhörig, hvilken ligger i sin kista, så oändligt långt från lifvet, att hvarken sorg eller glädje kunna spegla sina reflexer på de stelade dragen.

Hennes violin... den hade dött en kväll för länge sedan, den gången, då hennes medel voro slut, och hon packade ned för att resa hem till de sina och säga dem, att konstnärslifet var ett underbart, härligt doftande törnesnår; hon hade rifvit sina händer blodiga på det, men hon ville in i det igen, det kunde de vara säkra på.

Den kvällen... då hade hon också packat ned ett ljusrött balmunne; hennes vinters evenemang, stjärnskottet, som födt den första önskingen inom henne efter att också bli något annat än violinist, något »mera», hade hon formulerat den.

Och just när kofferten hvälfde sig så full, att hon tänkt hoppa upp på den och stampa igen locket, knackade det på dörren. Ödet, det underliga, en gång mötta ödet, stod därute, och hon hade tänkt, att det var lyckan.

Blommor, bref, kärleksord, löften och klingande, gyllene frestelser lade detta okända öde framför den fattiga Winnie. Och hon trodde, att hon kommit in i en outtömlig skattkammare. Och så — utan långt betänkande — blef hon »lilla fru Block».

Det var då... år hade lagt sig som gulnade löf och som vit snö öfver minnen och drömmar. Om hon också följt sin böjelse, hade hon kanske endast blifvit »en af de många». Edvard Block hade aldrig fordrat, att hon skulle lägga bort violinen, tvärtom hon fick gärna ha denna »vackra salongstalang», men en duglig husmor måste hon framför allt bli.

Det var hennes historia, inte sorglig, inte glad, utan som de flestas, passande till hvardagslifvets infattning. Hon undrade, där hon satt, om det ej hos nästan hvarje människa fanns ett lönrum med rostade strängar, med ett något, som dött och fått begravas under glömskans damm. De flesta unga hade väl som hon packat sagans flygande koffert och sedan en gång på gamla dagar återfunnit den på en vind, sliten, blekt med nyckeln borta och handtagen afslitna; det var vemodigt kanske, men dock — alltid så.

Fru Winnie tog varsamt upp violinen; hon försökte locka fram några toner, dem, som minnet just nu starkast förde till henne — då brast en af de rostade strängarna.

I detsamma kom någon uppför trappan — hennes man.

»Sitter du här sysslolös och fantiserar, Winnie, medan hela huset är upp och nedvändt?»

»Jag kom att få se min första koffert.»

»Ja, den ser aldrig för fin ut, tycker jag — och inte din violin heller för den skull. Den är alldeles rostig. Du får skaffa dig en ny, om du kan spela än.»

»Nej,» sade hon sakta, »världen, den stora lockande världen var mäktigare än min konst.»

Han skrattade och kysste henne på pannan.

»Jag blef världen för dig,» sade han själf förnöjd.

»Du blef det.»

Hon lade ned violinen och lät locket smälla igen; nyckeln till kofferten var ju bortslarfvad, och hon skulle ej bry sig om att söka efter den; af de tillhörigheter hon nu ägde, passade inga i den läderbeslagna kofferten, som utgjort hennes och det enkla hemmets stolthet.

ELISABETH KUYLENSTIERNA.

GLÖM EJ

Jubileumsfondens sparbössor!

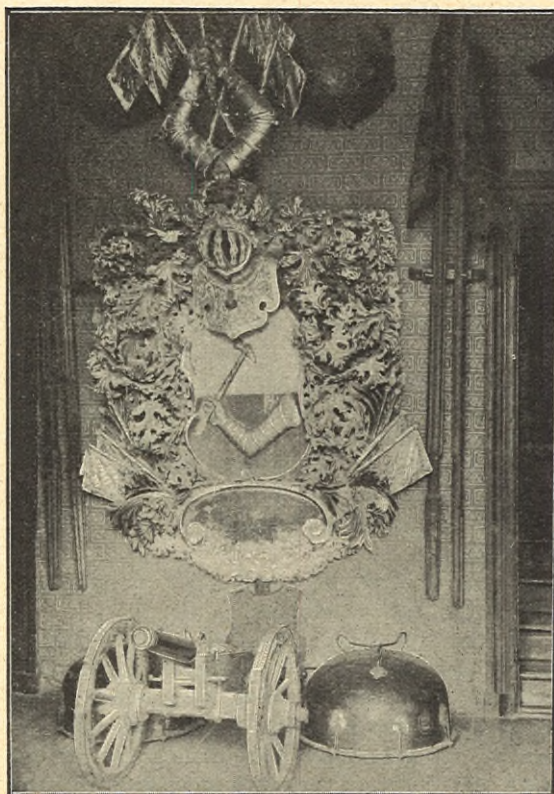

»KAROLINEN» OCH HANS MAKÅ, »FRUN PÅ SALSHULT». EFTER SAMTIDA OLJEFÄRGSPORTRÄTT.

»KAROLINEN» OCH HANS MAKÅ.

DE FLESTA AF Iduns många läsare ha säkert med det varmaste intresse tagit del af så väl doktor Ellen Fries' tilltalande skildring af »En karolins lefnadsöden» som grefve Snoilskys lika högstämde som älskvärda dikt: »Frun på Salshult». Genom karolinens sonsons sonson, den 92-årige majoren Jon Adam Stålhammars på Salshult tillmötesgående har det lyckats Idun att i dag presentera de båda makarna från konung Carl XII:s tid, fotograferade efter de aldrig förr återgifna porträtt i olja, som finnas å deras i lifstiden bebodda gods. För de af våra läsare, som ej blifvit i tillfälle erfara något om karolinen och hans husfru, vilja vi här med några korta penndrag skildra dem och säteriet Salshult, som är beläget i Stenberga socken, Östra härad af Jönköpings län.

Fordomtima var Salshult säkerligen omgivet af sjumila skogar på alla sidor, nu går häradsvägen emellan Hvetlanda och Målilla järnvägsstationer där förbi. Corps de logis'et är bygd af nuvarande ägarens fader, öfverste Jon Stålhammar, åren 1810—16 och större delen af ekonomibyggnaderna uppfördes äfven

VAPENDEKORATION I VESTIBULEN Å SALSHULTS GÅRD.

under hans tid. Det gamla boningshuset, där Sophia Drake en gång styrde och ställde, låg i den bakom nuvarande corps de logis'et belägna stora trädgården. I denna finnes ännu en flygel, en gammaldags reveterad byggnad med brutet tak, som förskrifver sig från långt tillbaka, men numera ej bebos.

Utsikten från rummen på Salshult är särdeles anslående: i förgrunden den vackra trädgården, där nedan sjön Galten och på andra sidan om denna höga trädbevuxna kullar och blånande skogsryggar. Intressant är den dekoration, som redan i entréen möter besökaren. På sin lavett af trä hvilar en malmkanon, sådana som fordoms dags medfördes af infanteriet för att placeras emellan kolonnerna, förstärka deras eld. Denna bär synbara spår af att ha varit flitigt begagnad. Å densamma

är ingjutet det Drakeska vapnet samt initialerna E. D., och har den förmodligen tillhört någon af Sophia Drakes förfäder. Bakom kanonen, täckande väggen från golf till tak, hänger Stålhammarska vapenskölden, ett synnerligen dyrbart träsnideriarbete. På ömse sidor om kanonen stå tvänne pukor, hvilka tjänstgjort under Carl XII:s krig, men som före slaget vid Pultava hemskickades med af lidne öfverstelöjtnant Jon Stålhammars (»karolinens») saker och sålunda undgingo att bli ryssarnas byte. Ofvan vapenskölden hänga vidare tvänne mindre pukor, hvilka troligen varit begagnade i trettioåriga kriget. Hvad man bestämdt vet är, att de användts i slagen vid Lund och Landskrona, där Smålands kavalleri anfördes af öfverste Per Stålhammar, »karolinens» fader och stamfader för ätten. Vid sitt afskedstagande medtog han dem. Väggen prydes ytterligare af fyra stycken standar, hvilka äfven tillhört Smålands kavalleri och af konung Carl XI skänktes till den ofvannämnde öfverste Stålhammar i Staby 1692, då den 80-årige mannen på egen begäran fick afsked och regementet erhöll nya standar. I sin dagbok omnämner Carl XI flere gånger Per Stålhammar och smålänningarna samt bland annat att »han tjänt sig upp under detta Regemente från Sventjänare och Ryttare till öfverste öfver Regementet, han hafver två söner som äro Ryttmästare och en som är Löjtnant under Regementet och hans Sonson är Ryttare under Regementet.»

Ellen Fries skildrar den präktige gamle öfverstens historia från den tid, då han som gosse gick vall med sin faders getter och hette Per Hammar, och huru han sedan likt sagans hjältar kom sig upp i världen, blef gift med tvänne fina adelsjungfrur och genom sin trohet och tapperhet mot konung och fosterland blef chef för samma kavalleri, där han började som trosspojke, samt vann adligt befjä och sköldemärke för sig och sina efterkommande. Hans porträtt, måladt i olja af Ehrenstrahl, finnes på Gripsholm.

Hans son, dåvarande rytthemästaren Jon Stålhammar, gift på Libohult 1689 med Sophia Drake, dotter af öfversten Johan Christerson Drake af Torp och Hamra och Margaretha Klingspor, köpte Salshult 1694 af assessor Per Rääf i Småland. Men det ödesdigra kriget utbröt 1700 och förde sorg och nöd med sig öfver allt i Sveriges land. Ut i härnad från sitt hem drog bland andra rytthemästaren vid Smålands kavalleri Jon Stålhammar, lämnande åt sin trofasta maka vården om barn och gård, affärer och tjänare. Hon var förtröendet värdig, styrde med säker hand om,

Enligt referat af meddelande från Svenska Tandläkaresällskapets kommitté för undersökning af gängse antiseptiska munvatten på Internationella Tandläkarekongressen i Stockholm den 15 Aug. 1902 är

STOMATOL

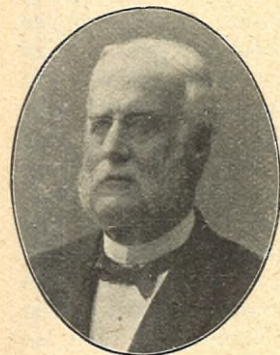
övedersägligen det munvatten, som bäst uppfyller de fordringar medicinen och tandhygienien ställa på ett bakteriedödande och sjukdomsförekommande preparat för tändernas och munnens vård.

STOMATOLFABRIKEN, Stockholm.

H. M. Konungens Hofleverantör.

allt, som blifvit lagdt på hennes skuldror, och förkofrade gården med många hemman, allt med tanken på, att hon en gång skulle få återlämna styret till sin högt ärade make, när han, så visst som de båda hoppades, skulle välbehållen återvända till fosterjorden.

I högsommartiden anno 1700 lämnade Jon Stålhammar Salshult, och på vägen till Ukraine den 3 november åtta år senare slutade han sitt växlingsrika lif, trött af mödor och strapats. Han hade då avancerat till öfverste löjtnant vid Smålands kavalleri. Äldste sonen, Johan Adolf, en yngling om 17 vårar, fänrik vid Lifgardet, hade i slaget vid Holoftin blifvit sårad och afled äfven i följd af denna blessyr den 20 juli, samma år som fadern ute i det främmande landet, fjärran från sin mor och sitt hem.

MAJOR J. A. STÅLHAMMAR
PÅ SALSHULT.

På porträttet, vi meddela, ståtar »välborna fru Sophia Drake af Torp och Hamra» i hermelinsbräm och högtidsskrud, rak och förnäm, men med skruden bortlade hon de höga laterna och blef den enkla, hjärtevarma kvinnan, som omkring sig församlade godsets gummor, trakterande dem med hvad huset i dessa dyra tider förmådde.

Öfver hennes makes, »karolinens» porträtt på Salshult, hänga än i dag de båda dyrbara, med guld inlagda pistoler, som han i ett af sina bref till »sin allra käraste söta hustru» omtalar, att han från Polen hemsändt med fältprostren Anstrin och som han var mycket orolig öfver att de ej skulle komma ordentligt fram. Enligt sägen skulle Stålhammar fått dem i present af konung August vid något diplomatiskt sammanträffande, men lika troligt är att de äro krigsbyte.

Uppe i frontespisrummen på Salshult finnes ett större bibliotek, innehållande böcker från förflutna århundraden, samt ett dyrbart arkiv med gamla familjehandlingar och bref från 16- och 1700-talet. Därjämte finns där en mängd gamla uniformer och diverse persedlar, hvilka förmodligen äro modeller för Kalmar regemente från början och medlet af 1700-talet. Äfven bevaras ännu den lilla uniform, som gjordes för 87 år sedan, då Salshults nuvarande ägare som femårig pilt utnämndes till fanjunkare vid Smålands dragonregemente.

När fru Sophia Drake på Salshult den 9 september 1741 samlades till sina fäder, tillföll godset den tredje i ordningen af hennes söner, förre kaptenen vid Jönköpings regemente Otto Fredrik Stålhammar, hvilken var en mycket lärd herre och ifrig riddarhustalare, som på riksdagen 1746 fick rättighet att söka

domsaga eller assessoriat i hofrätten. I arkivet på Salshult finns en mängd handlingar, skrifna af honom. Karolinens och hans makas gods har så led efter led gått i arf till deras ättlingar, och det minnesrika Salshult har i öfver 200 år sett den ena efter den andra af dem växa upp, lefva och åldras under sina vördnadsvärda trädskronor.

ADELAIDE NAUCKHOFF.

TIGGARETYPER FRÅN BARCELONA. AF BIRGER MÖRNER.

DET ÄR säkert ingen tillfällighet, att Spaniens två store målare, Velasquez och Murillo, med sådan förkärlek i sin konst dröjde vid samhällets olycksbarn, idioterna och tiggarna; ty i intet af Europas länder döljer sig eländet under brokigare former än här, — bredvid Toledos eller Saragozzas tiggare är själfva Neapels lazzaron bara en tarflig buse.

Barcelona är, som bekant, Spaniens idogaste, rikaste och strängast disciplinerade stad. Katalanerna, hvilkas andliga residens och stolthet den är, äro förvisso söderns arbetsammaste och sparsammaste folk; tiggeriet i Barcelona är därför troligtvis mindre än i andra städer på den stora halfön söder om Pyrenéerna.

En iakttagelse, som sätter främlingen i förvåning, då han genast vid ankomsten till Barcelona med, eller snarare mot, sin vilja gör bekantskap med den första tiggaren, är, att denne talar *kastilianska*, under det att hvem helst man eljes möter (såvida det inte råkar vara en officer eller inflyttad herremän) talar *katalanska*, — detta koncisa-distinkta, men alldeles otroligt illalåtande språk. Orsaken är den, att nästan alla tiggare här komma söderifrån — ännu föddes ingen katalan till tiggare och inte heller till tjurfäktare.

»La Rambla» är Barcelonas breda pulsåder. Från hamnen med Columbi guldglimmande kolonn går den käpprätt uppför att sluta vid det stora katalanska torget, skådeplatsen för så många blodiga uppträden mellan det beridna civilgardet och revolversportande blusmän under dagar, då vågorna gå högt i det s. k. »oroliga Barcelona».

Då vi från den stora atlanterångaren ute på reddan (eller kanske från den norska kabeljobåten vid kajen) stiga i land och nalkas kolonnen, kringsvärmas vi genast af en flock tiggare af alla åldrar, som på sitt mjuka språk hälsa oss välkomna med framsträckt hand och orden:

»En allmosa, herrn lilla, en allmosa åt en fattig broder för kärleken till Gud!»

De be så ödmjukt, att vi inte kunna neka att slänga åt dem en slant; de fånga den i luften och ropa: »Gud skall betala det!»

Åter några steg och vi stå midt i en ring af kopparbruna zigenerskor, klädda i alla himmelens färger; de vagga höfterna med armarne i sidan och den brokiga schalens långa sidenfransar släpa mot marken:

»Ert öde, herre, för en peseta — två realer för att få veta er framtid — en real, och jag spår er.»

Vi rusa ifrån dem och stöta på mannen, som slagit hål i hufvudet.

Vi äro nu gamla bekanta, den stackars sårade och jag. Han har ingen mössa, men hufvudet är ombundet med en näsduk. Fyra gånger om dagen under ett och ett halft år har jag nu gått förbi honom, och han lär ha stått där i flere år, men hvarje dag var det i går han slog sig.

Vi skynda in i Ramblans folkström för att

dölja oss — med ens känna vi som något vått på handen. Vi dra den åt oss och se ned, det var en liten flickunge bara, ett kräk på fem sex år, som smugit sig till att kyssa vår hand: »Fem centimer för kärleken till Gud!»

Åter några steg och vi till hälften snubbla öfver en konstig tillställning, ett litet, det allra näpnaste hundekipage. En stackare till karl, eller snarare bara till en half, ty han har inga ben, sitter i en liten dockvagn, dragen af två små pudlar; på hufvudet bär han katalanernas röda toppmössa och under den käckt spetsade mustachen glöder hans ny-rullade cigarrett. Han åker och åker, men liksom klockan går och aldrig kommer till dörrn, kommer han inte längre än till nästa platan, ty där vänder han, där är slut på distriktet, och det lämnar han inte förr än om kvällen, då hans stora korpulenta hustru kommer med sin dragkärra, löser pudlarne och lyfter sin lille morske herre upp och drar honom hem.

Är det mollans röst ur någon dold minaret, eller hvarifrån kommer denna starka entonigt klagande röst? Men vi märka, att den kommer långsamt närmare emot oss ur den Ramblan korsande gatan, nu höra vi orden, det är en bön till helgonen, af hvilka en mängd nämnas vid namn, och nu se vi en underlig syn: långsamt, tum för tum, kryper en människa utan fötter fram på händer och knän, från hans gördel löper ett snöre och ledande i detta går bakom honom den ropande rösten — en blind med röda, tomma ögonhåll.

Då höra vi med ens från andra sidan af esplanaden sprittande musik. En stråkkvartett af en glöd och ett välljud, som tvingar oss att betagna stanna. Det är också något att lyssna till, denna dubbelkvartett med violin, bandurria, mandolin och gitarr, — de sitta på sina fällstolar under arkaden de åtta blinda, medan impresarion, mannen med tallriken, skuttar omkring på krycka. Nu tystnar musiken, de resa sig, taga stolarna öfver armen och instrumenten mellan sig och hållande hvarandra i rockskörten eller i violinerna vandra de vidare i en lång sammanhängande svans med krymplingen i têtén, mellan Ramblans vågor plöjer han väg, och de försvinna som en simmande snok, medan vi samtidigt komma att tänka på Breughels tafra, som vi en gång sett i Neapel, eller på Mæterlincks ohyggliga mästerverk.

Men alla spanska tiggaremusikanter äro icke som detta dubbla klöfverblad eller som den tysta eleganta damen, som spelar violin i gat hörnen, verkliga konstnärer, visst inte. Jag vill inte trötta med att berätta om gumman, som blåser Marseillaisen på klarinett utanför vårt fönster, och inte heller om de små, af åsnor dragna, själfspelade positiven, som locka småflickorna att med armen öfver hufvudet dansa i rännstenen: jag vill bara påminna om den musikaliska toreadoren och om flöjtblåsaren, som för några månader sedan störtade gamle Sagasta och hela hans ministär.

Tjurfäktaren ifråga är på det hela taget värd vårt fulla erkännande och vår utmärkta högaktning. Inte därför att han spelar så särdeles vackert, ack nej, långt därifrån, och inte därför att han tar sig så pittoresk ut i sin slitna guldbroderade toreadordräkt, där han sitter midt i solen med det ena hvitstrumpade benet lagdt öfver det andra och mandolinen i knäet, utan därför att han trakterar densamma på ett så originellt sätt — inte med en järnring som alla andra, utan med armpipan. Han har nämligen fått högra armen amputerad (hvad hade min son på arenan att göra!) ofvanför armbågen, och med

Eva Hellman & Co,
Drottninggatan 68. Et. 1886.

HUSHÅLLSSKOLA,
MATSALAR,
CAFFÉ & BUFFÉ,

rek. sin omsorgsfulla undervisning i matlagning, finbakning, dessertträtter m. m. 3 mån. elevkurs. Prosp. och Upplys. fritt.
särsk. för damer, som följt af centralt läge, godt och rikligt bord, låga priser och därtill rabattkuponger. Stadens mest besökta.
öppet till 11 e. m. Frukost-, lunch-, supé- o. kaffeservering. Tårter, bakelser, kaffebröd från eget bageri serv. o. säljes här.

den utskjutande benstumpen gnider han nu sina strängar.

Hvad flöjtblåsaren beträffar var det nog aldrig hans dröm att en dag komma att spela en roll i Spaniens historia. Men helgonen ville det så. Och därför kom det sig, att, då han en morgon helt menlöst stod och spelade på sin gistna flöjt utanför universitetet, där de 14—18 års studenterna sprungo in och ut, några af dem, som voro katalanister, bådo honom spela »Els segadors» — katalanernas förbudna folksång! Att han därpå för att också behaga de öfriga herrarne spelade kungsmarschen, var ju inte mer än rättvist. Det skulle han emellertid ha låtit bli, ty nu blef det slagsmål; polisen skred in och miss-handlade i ifvern en professor, guvernören bad rektorn om ursäkt, men fick själf för den skull afsked; saken kom före i cortes, och gamle Sagastas skäppa blef rågad. Allt detta kunde ju vår spelman inte ana på förhand, men hade han den dagen glömt sin flöjt hemma, hade kanske Sagasta än en gång kunnat klara skutan.

Hur fattiga än dessa tiggare kunna synas, är det dock säkert att yrket ofta lönar sig. Det är kyrkans förtjänst. Att gifva allmosor är hälsosamt för själen, i synnerhet om fredagarne; hvad jag ger är ju endast ett förskott åt vår herre. Bättre kan jag inte placera mina femcentimer, och när jag en gång kommer i den ledsamma skärselden, skall nog min Santos, med tanke på mitt goda hjärta, hviska några ord till gamle Gud Fader — och då skrattar den nog bäst, som skrattar sist.

Vid porten till närmaste lilla kyrka står en gammal tiggare; om honom vet jag en historia, och ingenting finns, som visar att den inte är sann.

En ung man hade för en tid sedan bevisat mässan; vare sig några bäska sanningar ur biktstolen eller någon annan påminnelse om den medfödda skröpligheten kommit honom att känna kalla kårar utefter ryggraden, alltnog, vid utgående ur kyrkan slängde han ett mynt i den ordinarie tiggarens hatt, utan att först så mycket som se på det. Och ändock välsignas man här i Spanien med massor af falska mynt, som stundom äro så uselt gjorda, att de endast duga till kollekt.

Döm då om den hyggelige unge mannens häpnad, då han en stund därefter fann, att han i hastigheten lämnat tiggaren ett guldmynt på 40 frs, som han händelsevis burit på sig. Han vände om till kyrkan, men tiggaren var borta.

Nu voro goda råd dyra, ty de 40 francs'en representerade för honom en högst betydande summa. Kyrkovaktaren, som han rådgjorde med, upplyste honom, att tiggaren hette Don Jaime och bodde där och där; kanske låte han tala med sig.

Han sökte mannen på den uppgifna adressen: första våningen i ett komfortabelt, modernt storstadshus. Halft tvekande om han inte gått galet, ringde han på (i Spanien finnas aldrig namnplåtar på dörrarne). En tjänsteflicka öppnade, han frågade om Don Jaime var hemma, hvilket bejakades, och han infördes i »recibidoren», där han slog sig ned i en mjuk emma och började granska målningarna på väggarna.

Dörren till ett inre rum öppnades, och en gammal vördnadsvärd herre i tofflor och morgonrock inträdde.

Den unge mannen reste sig och tummande sin hatt stammade han förlägen:

»Förlåt, — jag måste ha gått galet.»

»Hvem sökte ni då?»

»Bara en tiggare, som heter Don Jaime.»

Den gamle smålog välvilligt.

»Nå hvad vill ni honom, det är mig, som ni söker.»

Då den unge mannen hämtat sig från sin förvåning, framförde han sitt ärende. Han sade sig ha velat gifva en allmosa af godt hjärta, åtminstone 10 centimer, ja, gudbevars gärna 20, men 40 frs det var alldeles på tok, det hade han rakt inte råd till.

Don Jaime smålog farbroderligt.

»Lugna er, unge man, vi ska se efter, vi ska se efter.»

Han gick in i närmaste rum och kom ut med en trasig rock.

»Jag har inte sett igenom dagens kassa än, men här är den.»

Och han tömde ut rockfickorna på bordet och ordnade mynten i högar, — mest koppar, dock en och annan silfverslant, som han slog i bordskifvan för att höra, om den var äkta.

Plötsligt märkte han ett guldmynt glimma bland kopparslantarna. Han räckte det till främlingen:

»Var så god, den är herrns.»

Den unge mannen lät inte två gånger bedja sig, utan stoppade skyndsamt myntet i västfickan. Bugande sig och tackande för vänligheten gick han baklänges ut ur rummet. Men då han skulle taga trappan, sträckte gamlingen ut handen genom dörren och gnällde:

»Men min allmosa, lilla herrn, en allmosa för kärleken till Gud!» —

Och de åtta stackars fattiga blinda sen, som vi nyss hörde spela så bedärande vackert om kvällarne på trottoaren utanför kaféet, försök att engagera dem att en afton spela under magnolian i din trädgård eller på taket af din villa och bjud dem under trettio francs (utom förfriskningar och trams) bara för några nummer, och den lille impressarion skall räta sig på sina kryckor, mäta dig föraktligt från hufvudet till fotabjället och med en kastellansk stolthetsknyck på nacken svara dig: »otro dia, caballero,» hvilket på god svenska betyder: »jo visst, i Helsingland, min gubbe lilla!»

UNDER INDIENS SOL. NÅGRA MINNEN FRÅN KRÖNINGSHÖGTIDLIGHETERNA I DELHI. AF MATHILDA HAMILTON.

SOM TELEGRAMMEN i dagspressen på sin tid berättade, utropades nyårsdagen 1903 Englands konung Edward VII till kejsare af Indien. Ceremonien ägde rum i Delhi, Stormoguls forna residens och för öfrigt säte för en rad växlande inhemska eller främmande dynastier allt ifrån vår tidräknings början, och firades med all den pomp och ståt, som endast österländsk fantasi och praktbegär kunna utfinna.

En för Iduns läsekrets bekant svenska, fru Mathilda Hamilton, kom i tillfälle att personligen närvara och se dessa festdagar med allt dess myllrande och färggranna

Wilh. Becker

Kongl. Hofleverantör

5 Malmorgsgatan, STOCKHOLM.

Desinfektions- och Antiseptiska medel.

Antiseptin pr fl. Kr. 1.—	Karbolsyra, ren. pr kg. Kr. 3.—
Bacillol pr kg. » 1.50	Karbolsyra, rå... » » 0.60
Borsyra, krist. » » 0.80	Kreolin..... » » 2.25
Borsyra, pulv. » » 1.—	Kreolinsåpa... » » 1.25
Chinosol pr rör » 0.90	Lysol..... » » 2.25
Formalin pr kg. » 2.50	Ozonatin pr lit. » 8.50
Formalinpast. pr 100 st. » 2.50	Ozonatörer pr st. » 8.—
Formalinlampor pr st. » 3.50	Solveol pr kg. » 3.75

Vid större partier lägre priser.

Priskurant, franco, på begäran.

folklif, och hon har nu till Idun insändt en af fotografier beledsagad skildring, hvori hon delgifver sina från dessa högtidligheter undfångna intryck, som vi här nedan meddela i tanke, att de torde intressera.

Fru Hamilton, som för egna angelägenheter skull befinner sig på resa i det fjärran landet, skrifver följande:

Innan jag börjar min indiska rundresa via Calcutta, Madras—Bombay, känner jag mig manad att gripa tillfället i flykten och sända er några rader om hvad jag »med mina sinnen de sunda fem» fått upplefva under »durbar» (det indiska namnet på kröningen) i Delhi. Jag vet väl, där jag nu sitter vid en bullrande järnvägsstation och skrifver ned mina intryck, att jag ej skall förmå göra ämnet den rättvisa det kräver; men jag vill i alla fall försöka ge en afspeglung af det väsentligaste i detta strålände indiska féeri, samtidigt som jag hoppas på läsarens vänliga öfverseende, där min gestaltsförmåga kommer till korta.

Medan vårt kära svenska folk i stad och på landsbygd beredde sig att fira julen, ifrigt ordnande allt, bakade doftande julbröd, stekte läckra skinkor, gräddade delikata puddingar och för öfrigt endast tänkte på den stundande högtiden med dess fester och julklappar — då måste eder meddelarinna bryta upp från sin tillfälliga indiska bostad, medförande mobilier till ett helt litet hushåll: möbler, sängkläder, husgeråd etc. och styra kosan till Delhi. För oss fanns bara en tanke: Delhi durbar. Julgröten och skinkan, färden till julottan i den tidiga stjärngnistrande julforgonen — allt det där existerade uppe i nord, långt från oss, och det var ej utan att hemlandet gjorde sig påmint med en hel rad halförgätna julminnen, som vi ej skulle få återupplifva, åtminstone icke denna gång. Till gengäld väntade oss dock så många andra härligheter, hvilka kommo oss att känna saknaden efter den nordiska julen mindre tung.

Anlända till Delhi station, funno vi snart, att något utomordentligt var å färde. Alla tänkbara platser på det stora stationsområdet voro belamrade med varor och fyllda af folk. Man trängdes, slogs och skrek; hela Indien tycktes ha skickat dit sitt bohag. Det såg ut som Jerusalems för-

VI BRYTA UPP FÖR ATT FARA TILL DELHI. BÅRARNE SAMLAS.

UTANFÖR VÅRT LÄGER I DELHI PÅ JULAFTONEN.

störing. Utspillda matförråd, sönderslagna möbler, lössläppta tuppar, vilsekomna hundar och boskap — allt i den vildaste förvirring. Fram och tillbaka gingo skaror af människor, sökande efter sina förlorade saker. Jo, det här börjar bra, tänkte vi, och för ett ögonblick nästan ångrade vi att vi kommit dit, enär vi ej sågo någon möjlighet att kunna taga oss från stationen med vårt myckna bagage. Men det gällde att ej förlora modet. Vi förenade oss med skarorna, som sökte efter sina förkomna kolli, och efter att ha letat, min man två dagar före min ankomst och jag hela julaftonen, lyckades vi småningom återfinna det mesta, så att vi åtminstone fingo äta på tallrikar under julen.

Det verkade onekligen komiskt att nere vid stationen alla fingo lägga beslag på hvad de ville, utan att ens uppvisa godskvitto. Ingen gjorde någon anmärkning. Och träffade man händelsevis någon stationskarl, som låtsades ha uppsikt öfver det hela, så bara skrek han: »take it, take it.» Alla järnvägstjänstemän föreföllo för öfrigt smått vansinniga, ingen tycktes veta när ett tåg kom eller skulle gå, äfven voro alla tåg försenade flere timmar. Själva stationsuret hade stannat. Ja, situationen var i sanning kritisk och det bara förvånade mig att vi sluppo helskinnade igenom.

Men hur kunde det vara annorlunda, när så mycket skulle rymmas inom murarne af en jämförelsevis så liten stad och när extratåg oupphörligt rullade in, ditförande hundratals rajahs (småkonungar från vasallstaterna) med deras trupper, uppvaktning, tjänare, elefanter, hästar, kameler, vagnar, husgeråd och proviant. Och när så dessutom 50,000 man engelska trupper tillika med ett motsvarande antal andra européer och oräkneliga infödingar från alla delar af Indien väntades, kan man tänka sig all den oreda, som måste uppstå.

* * *

Målet för alla dessa skaror var som sagdt Delhi, de gamla ariernas kejsrerliga stad, där Vedaböckerna uppstått och från hvilken Indiens historia, den mest omfattande och svårlärdaste bland häfder, räknar sitt ursprung. Få af jordens städer äro så intresseväckande som Delhi. Ut i ingen känd stad ha så många raser härskat, så många revolutioner omformat nationers öden. Rundt omkring ligga 7 försvunna Delhi, alla en gång mäktiga och befästade städer; imponerande ruiner vittna ännu om försvunnen makt och glans. Och den dag i dag tronar där ett nytt Delhi, det åttonde i ordningen, smyckadt i orientalisk sagoskrud med kupoler och minareter, med palatser, murar och torn. Och där bredvid befinner sig den nionde staden Delhi, kröningsstatens Delhi. På en slätt, som räknar öfver 25 engelska mil i omkrets, reser sig palats vid palats, hus sluter sig till hus, alla af tyg, det är sant, men inredda med furstlig lyx och försedda med elektriskt ljus. Och mellan husen löpa breda gator, grönska förtjusande trädgårdar och parker. Det är campcity eller hvad vi på svenska skulle kalla »lägerstaden». Här finna vi vicekonungens camp, där hans uppvaktning och hundratals notabla gäster bo, vidare de kejsrerliges camp, Victorias andre sons, hertigens af Connaught camp, de olika vasallkonungarnes

camp o. s. v. Och här befinna sig slutligen de stora militärlägren m. m. m.

Så ter sig tvillingstaden, dit vi hafva ställt vår färd.

* * *

Ändtligen hade den betydelsefulla 29 dec. grytt, då högtidligheterna skulle taga sin början genom The State Entry, hofvets inträde i Delhi. Under ett helt år har man förberedt denna durbar. Utom den nya stadens, campcitys, uppförande har man renoverat, restaurerat och pyntat det moderna Delhi, så att det ej alls är sig likt. En mängd nya hus ha uppförts, gatorna förbättrats och de flesta infödingarnes bostäder ha hlifvit mer eller mindre ombyggda och renoverade. Dagen till ära ha de målats i bjärta färger eller smyckats med kulörta, brokiga tyger och utvändigt behängts med tafior, guirlander och allehanda grannläter. På många af dessa hus läses: God save the King Emperor, Long live the Emperor Edvard VII, God bless our gracious Emperor o. s. v. Öfverallt flaggas det; på ofantligt många ställen har man rest äreportar af tyg, kulört papper och med förgyllda papperskupoler och minareter.

Inspirerade af alla förberedelser, begifva vi oss tidigt åstad att intaga våra köpta platser, men hur tidigt man än är ute, ha infödingarne kommit tidigare, så att man med största nöd kan bana sig fram på gatorna. De ha redan klättrat upp på alla tak, balkonger, loggier, altaner, trappor och

hela Indien, men hela världen är representerad här. Från norr, söder, öster och väster hafva de dragit hit, representanter från nära nog hvarje land i Europa, från Amerika, Afrika, Australien, från Asiens alla länder, från hvarje stat och nation i detta stora land, Indien, från Birma, Nepal och andra platser. Alla och en hvar tyckas uppfyllda med verklig entusiasm öfver hvad som är för handen. Och nog har väl Delhis gamla, evigt minnesvärda »Ridge» skådat mången underbar tilldragelse i sina omgifningar under flydda 3,000 år, men näppe-ligen aldrig något liknande detta.

Nu förkunnar kanonernas dån, att de kejsrerliga anländt till stationen, musiken spelar, de väldiga tonmassorna komma luften att skälfa. Soldater bilda häck genom staden, hvadan den stora processionen hela vägen passerar genom dubbla linjer af fotfolk, men ock där och hvar genom rader af elefanter, som inlärts att med snablarna hälsa sitt »salam».

Hofvets gäster samlas utanför rådhuset, där de från upphöjda plyschbeklädda platser kunna åse processionen. Och nämnda skara gäster är redan så lysande, att vår uppmärksamhet fångas. Där sitta rajahs i guldbroderade röda och blå plyschkläder samt öfversållade af juveler. Några ha kronliknande hufvudbonader, där kolossala diamanter och andra ädelstenar gnistra i solen. En ung gosse, äfven han en rajah, är iklädd en mantel, helt och hållet stickad af guld, i handen håller han ett guldglänsande svärd. Längre bort synes en egendomlig uppenbarelse under ett jättestort gult sidenparasoll; det är en birmansk furste, insvept i en vidunderlig, guldbroderad mantel och med en Marie Antoinettekrage af guld kring skuldrorna.

Men nu nalkas processionen. Först ridande polis, sedan olika regementen kavalleri och artilleri. Dessa utgjorde förtruppen — ett ofantligt långt tåg, alla med korrekt hållning och alla med fanor på sina lansar. De kejsrerlige företräddes af härolder och trumpetare, vicekonungens livvakt och »the Imperial army», ett regemente, bildadt uteslutande af indiske kungasöner. Dessa buro uniformer i ljusblått och guld — och redo alla å svarta hästar. Prinsarne voro utvalda män så väl till gestalt som utseende. — Vidare kom det långa elefanttåget, 2 elefanter i bredd och 50 i längd. Hvarje elefant var ett mönsterdjur och de voro iklädda äkta guldbroderade kolossala täcken; betarne voro beslagna med guld och på deras ryggar voro fastbundna stolar af rent silfver och massivt guld, hvar sådan stol värd cirka

GATUBILD FRÅN DELHI, TRE TIMMAR FÖRE PROCESSIONENS ANKOMST.

50,000 kr. I hvarje stol satt en kung eller en prins af ädelt blod, i den första vicekonungen och drottningen af Indien, i den därefter Victorias andre son hertigen af Connaught med hertiginna. Först bland alla vasallkonungar red Nizam af

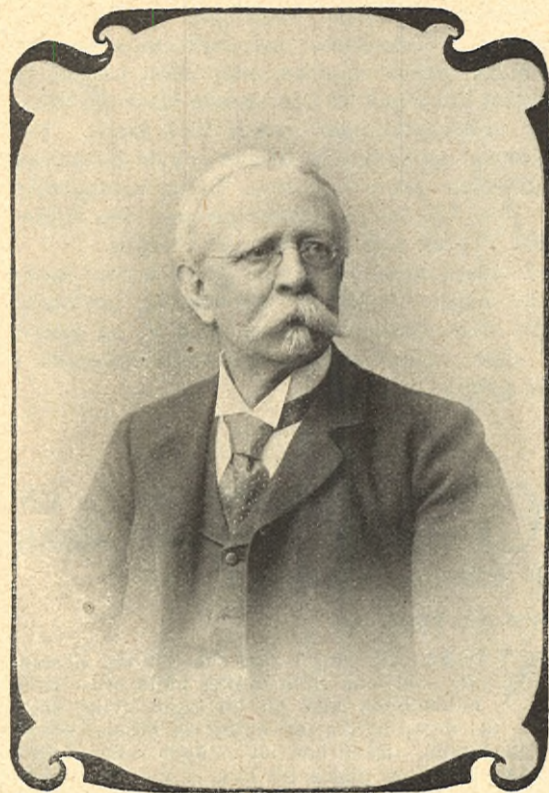

EN DEL AF DEN STORA FESTPROCESSIONEN.

Hyderabad, den förnämste af dem, och sedan följde hela skaran, klädda i de mest öfverdådigt glänsande dräkter, där ädelstenar, diamanter och äkta pärlor tycktes finnas lika rikligt som sandkornen på gatorna. Synen af hela denna procession, som i ett nu gaf verklighet åt den österländska sagodiktens mest glödande fantasier, var af en öfverväldigande verkan. När såg man väl någonsin tillföre ett hundratal indiska regerande furstar på en gång rida in i en stad?

Också för ett land som Indien måste så mycken på ett enda ställe hopad prakt, sådana färgorgier af guld, ädelstenar och dyrbara tyger vara någonting osedvanligt.

Den efterföljande processionen höll väl ett par engelska mil i längd och utgjordes af de mest olika regementen såväl till häst som till fots. Allra sist kom ett långt elefanttåg, och de väldiga djurens pompösa framryckande bildade en lika ståtlig som egendomlig afslutning på denna den praktfullaste bland kröningsceremonier.

ERNST SCHOUG. OTTO OHM FOTO.

VETERINÄR OCH DJURVÄN.

SÄLLAN hatva dessa egenskaper, hvilka böra höra tillsammans, ingått en så lycklig förening som hos läns- och stadsveterinären i Malmö, Ernst Schoug, hvars bild Idun i dag meddelar, särskildt med anledning därpå att han den 2 mars fyller 65 år och därmed ingår i den för civila ämbetsmän i allmänhet fastställda pensionsåldern.

Under de gångna åren har Ernst Schoug varit oafslätligt och mer än vanligt framgångsrikt verksam för den kår han tillhör och för djurskyddssträfvandena i den praktiska gestaltning de lyckligtvis tagit inom vårt land.

Född i Skara — Peter Hernqvists och Norlings stad — där fadern var borgmästare, genomgick han, efter att ha passerat stadens gymnasium, därvarande veterinärskola och afslutade, efter Norlings död, sina studier i Stockholm. Redan 1863 blef han läsveterinär på Gottland, där han under 20-årig verksamhet som veterinär och ledamot af hushållningssällskapets förvaltningsutskott gjorde sig både aktad och omtyckt, så att det kändes som en förlust för hela ön när han 1882 erhöll transport till Malmö.

Redan på Gottland började Schoug det arbete i djurskyddets tjänst, hvilket nyligen förvärfvat honom erkännande i form af Sv. Djurskyddsföreningens stora medalj. Han stiftade den första djurskyddsföreningen på Gottland — liksom han sedan stiftat en i Malmö, hvilken utöfvat och utöfvar en liflig verksamhet, och det kan som ett kuriosum anföras, att det sannolikt var han som först ingaf de bekanta fröknarna Hägg att använda en del af sin välvilja och sin förmögenhet till förmån för de lidande djuren.

Schoug har studerat sitt yrke äfven på utländska studieresor och riktat vår icke alltför rik-

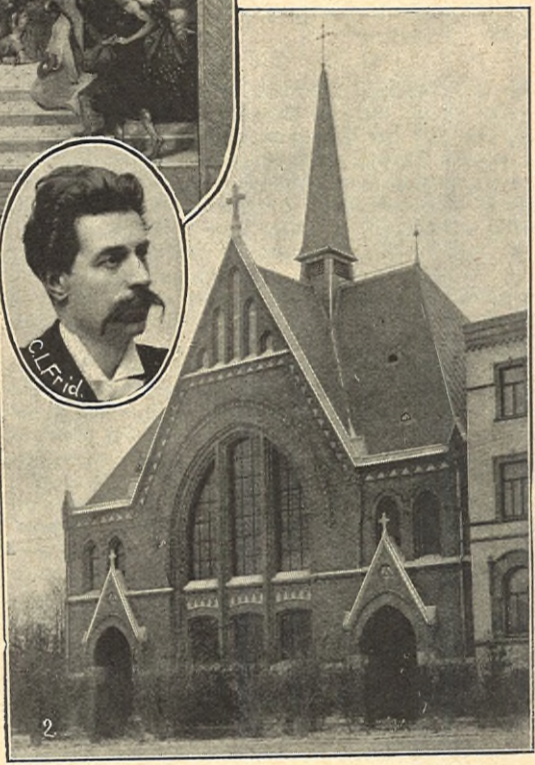
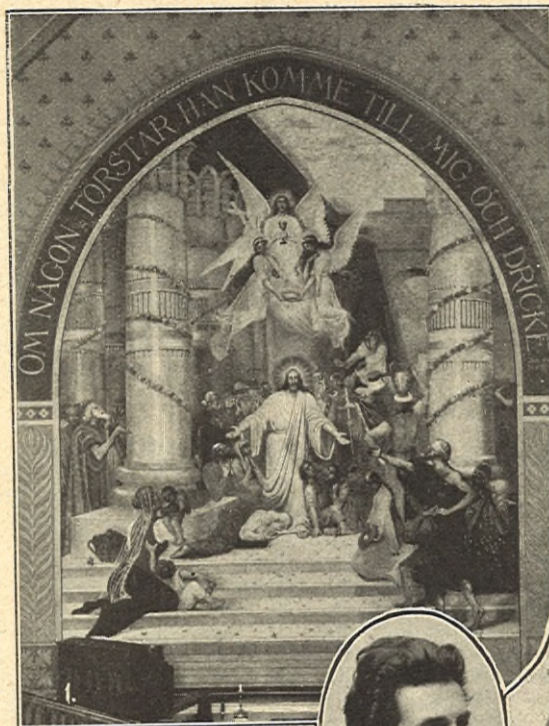
haltiga veterinärlitteratur med flera värdefulla arbeten, i synnerhet folkskrifter. Hans stora verk är den år 1899 utgifna »Öfversikt af Sveriges veterinärhistoria». Utom det att Schoug här visat sig som forskare af rang på det fullständigt okända området har han med detta arbete kraftigt häfdat veterinärkårens ställning i vårt land och ingifvit den en berättigad själfkänsla genom att göra dess ärorika historia tillgänglig för en hvar.

Också torde hr Schoug vara den i bästa mening populäraste veterinären i vårt land, den bland sina kolleger högst skattade. Icke underligt — ty ingen har utträtt så mycket för sina kolleger som han. Det är till icke oväsentlig del hans kraftiga och kunniga ingripande man har att tacka för Veterinärinstitutets omorganisation på 1870- och 80-talen, och det är i yrkeskretsar väl bekant, att han under stridens gång fick mottaga skarpa hugg för sin medverkan till Skaraskolans upphörande. Och i den framskjutna ställning han ständigt intagit har han kunnat räcka många enskilda bland kåren såväl som kåren i dess helhet en kraftigt hjälpare hand vid mera än ett tillfälle.

Ernst Schoug är också hedersledamot af Allmänna Svenska veterinärföreningen — ett ensamtstående erkännande — och har mottagit otaliga bevis på kårens aktning och vänskap.

För alla dess medlemmar, för alla djurskyddsvänner skall det porträtt af den ungdomlige 65-åringen, Idun i dag bringar, blifva en välkommen erinran om den både välvillige och kraftige mannen.

— NM.

MISSIONSVÄNNERNAS NYA KYRKA I HALMSTAD. 1. ALTARTAFLA AF C. L. FRID. 2. KYRKANS YTTRE. FOTO FÖR IDUN AF J. HALLBERG.

UR DAGSKRÖNIKAN.

ETT NYTT TEMPEL har Halmstad fått i den nyligen fullbordade Missionsvännernas kyrka. Altartafeln, som pryder templet inre, har till upphofsman Carl Ludvig Frid, känd som genre- och landskapsmålare, hvarförutom han utfört altartaflor och freskomålningar i ett antal svenska lands-

nad bland de nödlidande barnen i våra lapp- och finnsöknar. Kyrkoherde K. har ock varit outtröttligt verksam för att få dessa undervisningskurser i gång och sådana äro nu i verksamhet på flere

DE NÖDLIDANDE BARNENS LAPPSKO-SKOLA I GELLIVARE. FOTO FÖR IDUN AF P. MELANDER.

ställen i Karesuando och Juckasjärvi socknar. Tre sådana lappskolor ha likaledes inrättats inom Gellivare församling, af hvilka en förlagts till Gellivare kyrkoby; vår i dagsnumret framställda lappskolebild är tagen från sistnämnda plats. För kursen i Gellivare är en lappkvinna engagerad som lärarinna mot ett arvode af 50 kr. i månaden. Kursen kommer att pågå i 6 veckor och undervisningen bedrifves kl. 5—3 e. m. hvarje söckendag. Barnen få därunder sy lappskor åt sig själva samt åt andra nödlidande barn. Material till arbetet tillhandahålles dem kostnadsfritt.

Enär kursen nyligen börjat, finnas ej några färdiga lappskor med på fotografien. — Tråden, med hvilken sys, få barnen själva göra i ordning af rensenor. I midten af gruppen sitter lappgumman (lärarinnan).

Man märker lätt af barnens utseende, att rasen är uppländad af finnar och svenskar, och deras dräkter synas ock tämligen odeciderade. Gellivare är ju ock i Lappland den plats, som först börjat blifva »kultiverad», om man får kalla det så.

*

EN GENIALISK UPPFINNING, som torde äga sitt stora intresse äfven för kvinnovärlden, hade vi här om dagen nöjet att taga del af, då dr. *Martin Ekenberg* för inbjudne sakkunnige och pressrepresentanter förevisade sin nykonstruerade apparat »Exsiccatoren» (= uttorkaren), hvilken af vanlig skummjolk framställer ett lättlösligt mjöl, s. k. mjölkmjöl, som, upplöst vid en temperatur af + 60—70 grader i en lagom mängd vatten, återgifver en lösning med samma smak, lukt och egenskaper i öfrigt som vanlig mjölk, d. v. s. skummjolk.

På grund af mjölkens subtila natur har det stött på stora tekniska svårigheter att framställa denna »torra mjölk» i sådana mängder och af sådan kvalitet att den kunde komma till praktisk användning. Framför allt gällde det att få en apparat, som kunde användas på de öfverallt i landsbygden spridda mejerierna i samband med mejeridriften, då ju mjölken ej tål transport. Svårigheterna i problemet lägo mest däri, att man för erhållandet af torr mjölk måste aflägsna vatten vid en mycket låg temperatur, emedan »torrmjölken» långt under vattnets kokpunkt förstöres och blir bränd. Dessa svårigheter äro emellertid fullständigt öfvervunna i den af dr. Ekenberg konstruerade Exsiccatoren. Hvilken betydelse den nya uppfinningen kan få för vår mejerihandtering till beredning af mjölkmjöl af skummjolk torde bäst framgå af att ensamt vid mejerierna i vårt land årligen uppstå mer än 600 millioner liter skummjolk. Denna mjölmängd kan gifva en mjölmjölskvantitet af lika högt penningvärde som hela vår smörexport. För närvarande äro också apparater för ej mindre än 10 anläggningar vid mejerier under arbete och saken omfattas redan nu i fackkretsar

D:R M. EKENBERG.

med så stort intresse, att nästan dagligen förfrågningar ingå från in- och utlandet.

Naturligtvis bör mjölkmjölet blifva en viktig provianteringsartikel för armén, flottan, fångvården, fattigvården, sjukhusen m. fl. allmänna institutioner, hvilka torde kunna göra betydliga besparingar genom användning af mjölkmjöl, som på grund af skummjölkens pris ej kan komma att betinga mer än c:a hälften af köttets penningvärde. Men äfven i det privata hushållet synes mjölkmjölet böra få stor användning vid bak, beredning af välling, puddingar, såser o. s. v.

Den unge uppfinnaren, hvars porträtt vi här invid meddela, är född 1870, var elev vid k. Tekniska högskolan 1886—87, deltog sedan i specialkurser vid k. k. Technische Hochschule i Wien och vid det välbekanta »Landwirthschaftliches Institut» i Königsberg, aflade med högsta betyg examen inom filosofiska fakulteten vid sistnämnda stads universitet 1893 samt promoverades till filosofie doktor samma år. Dr. E. har sedermera utöfvat en betydande praktisk verksamhet såsom kemist och ingenjör i hemlandet, bl. a. som mångårig tjänsteman vid aktiebolaget Separator, förestod under ett par år dr. de Lavals privatlaboratorium och har utfört flere fabriksanläggningar inom olika industrigrenar för enskilda personers och bolags räkning.

År 1900 tilldelades han af Svenska teknologiföreningen Polhemsmedaljen i guld för sitt ut-

märkta system för tillgodogörande af våra kunders rikedom, hafsfisken. Tillsammans med handelskemisten J. Landin har han utgifvit »Illustrerad Varulexikon», hvilket arbete på sin tid erhölet mycket erkännande. Dr. E. var äfven en af grundarne för Svenskt industri- och handelsmuseum i Stockholm och under de första åren efter museets tillkomst dess intendent.

Under de senaste 5 å 6 åren har dr. E. ägnat hela sin verksamhet åt sträfvet att åstadkomma billigare näringsmedel genom förbättrade beredningsmetoder, och med sin »Exsiccatoren» har han nu satt »kronan på verket». Billiga folknäringsmedel utgöra ett af tidens kraf, hvars uppfyllande har den mest vidtgående sociala och national-ekonomiska betydelse, och förvisso äger vår industri i dr. Ekenbergs en af sina mest lofvande framtidsmän.

*

HILDEGARD MELIN †. Ett dödsbud från Finland, som väckt saknad och deltagande inom lärarekretsar på båda sidor Bottenhafvet, medförde för någon tid sedan underrättelsen, att pensionerade folkskollärarinnan, fru, Hildegard Melin, född Ahman, afdit i en ålder af 56 år. Den döda hade under sin hälsas dagar en lång följd af år verkat som folkskollärarinna i Helsinges kyrkoby, där hennes från tjänsten jämväl numera afgångne make var folkskollärare. Fru M., som var född i Stockholm, där hon i början af 1860-talet utgått från Malmqvistska barnhemmet, efterlämnar minnet af en som människa och lärarinna synnerligen sympatisk och dugande personlighet, hvarför hon ock var i hög grad omtyckt på den plats där hon verkade.

Efter mer än tre decenniers af varm nitälskan prägladt arbete som lärarinna i Helsinges kyrkoby, måste hon i juni 1895 draga sig tillbaka från sin verksamhet, till följd af tilltagande sjuklighet, ådragen närmast genom öfveranstängning i skolan.

Denna skilsmässa från ett lifskall, som hon omfattat med sådan entusiasm, var förvisso bitter, men någon balsam lades dock på det svidande såret genom alla de uppriktiga hyllningar hennes elever ägnade henne vid tillbakaträdandet.

I det tal hvarmed hon då jämte sin man blef attackad och som hölls å elevernas vägnar af fröken H. Lassenius, betonades, hur hon sökt uppföstra sina alumner i kärlek till sanning, rätt och dygd, inplantat i deras hjärtan gudsfrukten och sträfvat att uppamma hos dem en stark fosterlandskänsla.

Hennes begrafning kännetecknades af ännu en hyllning från de många, som i lifvet haft glädjen att stå henne nära och tillgodogöra sig hennes välsignelserika arbete. Det blef en gripande sorgfest, till hvilka socknens allmog, alla lärarinnor från Helsinges, vänner och forna elever strömmat samman.

Templet, där jordfästningen förrättades, var högtidsklädt, vacker säng tonade kring slumrerskan i kistan, och pastor Palmroth, som förrättade jordfästningen, tolkade i varma, vackra ord den hädangångnas lifsgärning.

När kistan slutligen sänktes i grafven, föll doftande blommor som en sista tacksamhetens gård från de efterlevande till den döda, om hvilken kan sägas, att hon väl förvalt sitt utfångna pund. Därför skall mulen hvila lätt på henne och hennes minne ej förblekna.

TILL FOSTERLANDETS FÖRSVAR.

UNDER BESKYDD af kronprinsessan Victoria pågår härstädes den 26—28 febr. i Nationals lokaler vid Regeringsgatan en fosterländsk fest, anordnad af damer i de båda föreningarna »Svenska kvinnoföreningen för fosterlandets försvar» och »Kvinnoförbundet för Sveriges sjöförsvar».

Vårt folks nationella oberoende blir mer och mer en fråga för dagen, och kraften att bevara detsamma och därjämte söka lifva den i viss mån domnade fosterlandskänslan hos nationen, är en uppgift af allra största vikt

och till hvars fyllande kvinnorna ej minst kunna medverka.

Därför känna sig de två kvinnliga försvarsföreningar, som sedan åtskilliga år existerat i vårt land, äfven nu manade till ytterligare verksamhet i syfte att höja och stärka dessa känslor, dels genom det lifvande inflytande gemensamt arbete och gemensamma uppoffringar hafva på allt och alla, dels för att blifva i tillfälle att, då så behöfves, kunna lämna penningbidrag och att genom skrifter och föredrag än vidare söka klargöra, hur nödvändigt det är att, om det gäller, kunna häfda vårt oberoende.

Den nu anordnade fosterländska festen hålles i form af en basar, som i sin helhet har utseende af ett fältläger och för öfrigt bjuder på sådana öfverraskningar som lefvande historiska porträtt, tablåer, musik och annat mera.

Basarens kanske förnämsta sevärdhet är August Malmströms originalteckningar till »Fänrik Ståls sägner», som man hoppas få afyttra till något af härvarande läroverk, hvarom underhandlingar redan lära pågå. Dessamma upphängning liksom ock de historiska porträtten samt tablåerna hafva arrangerats af den kända porträttmålaren fru Hildegard Thorell och amanuensen Folcker.

I nästa nummer hoppas Idun kunna meddela några anslående illustrativa interiörer från den ståtliga basaren, som vi på grund af dess vackra syfte varmt vilja anbefalla i vår publiks hägkomst.

»GIFTA SIG FÖR PENGAR...» EN SKÅNSK BYGDESKILDNING AF NELLA NORRVALL.

FORTS. FR. FÖREG. N:R.

NÅGRA ÅR gingo om, och det såg nästan ut, som om Beth tänkte hålla ord. Hon behandlade alla på ett lugnt kyligt sätt, t. o. m. dem, hvilka af uppriktigt böjelse sökte vinna henne. Hade hon icke något verkligt förhinder, gick hon gärna till byn, d. v. s. till Hedda Holm, när någon herre af misstänkt utseende kom hem till gården.

Besynnerligt nog lade modern, som alltjämt var lika villig och vänlig mot de enträgna kavalleriererna, inga hinder i vägen för dotterns försvinnande. Det var först på senare tiden, när mor Malena och hennes välfödde son började göra allt tätare besök, som hon tyckte att springet till byn blef för ifrigt.

Sedan det förut omtalade slädpartiet hade Beth, hvilken förut behandlat Märten med samma lugna liknöjdhet som alla de andra, börjat visa den påträngande friaren en så afvisande köld, att det nästan gränsade till afsky.

Modern anade ingenting, men det dröjde ej länge förrän Hedda Holm kom underfund med, att lilla Bethans hjärta, fastän omedvetet för henne själf, vaknat till lif.

När Beth kom, och det var ofta nu som förr, svarade hon väl på Heddans skämtsamma fråga, hvilken af de många, som nu gjorde far därhemma den åran, men det var i alla fall, som om dylikt ej mera förmådde väcka hvarken leda eller harm hos henne numera. Men hur det var, om regnet smattrade mot rutan, om solen glänste öfver vårgröna ängar eller knoppande ax, det var likgiltigt, hur det var, Beth visste ändå att ställa det så, att hon och Hedda fingo samtalet in på — »slädpartiet i vintras och Assarsson från Rydebo.»

Att sådana skilda saker som fars vårsådd, mors drällräcka, Selma Lagerlöfs nya bok och prins Eugens sista tafu kunde hafva något slags anknytningspunkt med den ofvannämnda balen tänkte Beth aldrig på, men hon bevisade det oupphörligt på det mest slående sätt.

Hedda lät henne hållas, men nämnde ej om hvad hon tänkte. Hon kände ju icke den man, som, kanske utan att vilja det, tagit lilla Beth till fånga. Och det var nog lyckligast, så länge den unga flickan icke själf förstod, hvad hon oupphörligt förrådde inför sin förtrogna väninna.

Så kom dagen före midsommar. Tjänstflickorna i Jeppa Nilsgård voro sysselsatta med rengöring i trädgården. Mor stod vid köksspiseln och lagade

HILDEGARD MELIN

midsommargröten, under det Beth bredde smörgåsar till »lillemidda». Då flög plötsligt gårdsdörren upp med en häftig skräll och svarta-Greta stultade in i köket. Denna var en illa känd kvinna af tattersläktet, som gick omkring nära nog på hela sätten. För syns skull dref hon alltid något slags handel. Hon sålde vispar, vantar, förkläden, lavendelsknopp m. m., allt efter som årstiden eller förhållandena lämpade sig. I själfva verket var hon ortens vandrande krönika och — »fästemo» (äktenskapsmäklerska). Ryktet påstod t. o. m., att hon stiftade flere äktenskap än själfva skraddaren i B., ortens ordinarie »fästeman».

Greta, som i dag sålde rättfällor, sjönk suckande ned i den gamla karmstolen borta vid köksbordet. Efter några inledande preludier vände hon sig till Beth och strök med sina knotiga fingrar öfver hennes ljusa klädning.

»Är det sant,» sade hon smilande, »att fröken Beth skall bli mora borta i våra bygder?»

Den unga flickan blef flammende röd, ty hon visste, att Greta hade sitt hem i närheten af Rydebo.

»Dumheter,» svarade hon kort och gjorde sig ärende in i spiskammaren för att hinna sansa sig. När hon kom tillbaka, var rodnaden försvunnen, och hon var nästan blekare än vanligt.

»Hvem skulle det vara?» frågade modern.

»Från det hållet har ingen varit här, hvad jag vet.» Svarta-Greta hade noga reda på hvartåt mor Metta Jeppa Nils lutade, och att saken redan var uppgjord mellan henne och mor Malena, och hon ställde därför sitt handlingssätt därefter.

»He he he,» grinade hon, »så kommer han väl en vacker dag då. Det är ju den där nye på Rydebo, patronen, bevars väl. Det går inte för mindre, när torparungar komma till välde.»

»Den har jag aldrig sett.» Mor Metta riktigt gnistrade, där hon stod. Det var, som om det gällt henne själf och icke dottern.

»Ja, se ståtlig och grann är han ju, men fadern var inte stort mer än en stalldräng. Inte kan det då passa för en sådan att gapa efter en rik bonnadotter, »skälldes» han än för patron hundra gånger om.»

»Han behöfver inte besvara sig.»

Mor rörde om i elden så häftigt, att gnistorna flögo ända bort på Gretas trasiga kjol.

»Nej, det var just det jag sa också.»

»Ingen har väl bedt Greta lägga sig i den saken, vill jag hoppas.»

»Nej, nej snälla, välsignade fröken. Sådant vet en ju inte passar för en patron — köpstafock, he. Inte skulle jag heller våga komma i sådana ärenden till fröken Beth, som är så fin och grann och rik — —»

»Men se man både hör och ser,» tillade hon suckande, »och inte kan man hålla munnen på folk heller.»

»Nå, hvad säger folk då?» lät det borta från spiseln och Gretas drag ljusnade igen.

Hon skrufvade på stolen en smula, som om hon ville komma så långt bort som möjligt. De mörka flickögonen borta vid köksbordet voro nämligen en smula besvärande. Helst hade hon velat vara ensam med modern, men som dottern icke gjorde min af att lämna köket, och historien kanske skulle inbringa henne ett par ägg och en talrik gröt, fortsatte hon i dämpad ton:

»Jo, se den där Assarsson har ju brukat vännas till Trulses där näst intill.»

»Jaså har han det. Ja då tycker jag verkligen, att han kunde vara nöjd, om han är välkommen där. Gården är ju tämligen stor, och där är ju bara tre syskon.»

»Ja, visst ja, men jag skall säga mor, som det är, mer vill mer ha, och räffen »nackar» flere höns ibland, innan han ger sig tid att äta upp någon. Och hur han är, den där kavaljeren, dum är han inte.»

»Ja, våra släktingar från O. talade om honom en gång,» sade mor Metta, i det hon lyfte grytan från spiseln. »Jag tyckte det lät på dem, som om det var en duktig karl, och en som inte gjorde vidare affär af fruntimmer.»

(Forts.)

TEATER OCH MUSIK.

KUNGL. TEATERN gaf i måndags »Lohengrin» med hr Naväl i titelpartiet. Detta var ju en intressant nyhet i den framstående sångarens nyss började andra gästspel härstädes. Med hänsyn till hr Naväls öfvervägande lyriska anläggning torde nog mången hafva hyst vissa tvifvel om, huru han skulle lyckas som Wagnersångare. Så mycket angenämare blef öfverraskningen öfver hvad han här presterade. I Lohengrins hjälteparti finnes emellertid så mycken lyrik, att det

LARS ZETTERQVIST. KLEMMING FOTO.

måhända ej bort förvåna, om en så eminent sångare som Naväl lyckats framställa en fullt antaglig bild af den gudasände Graal-ridderen. Och om man bortser från en mindre lyckad maskering och en viss detonering i sista akten, måste man erkänna, att hr N:s framställning var synnerligen anslående såväl vokalt som dramatiskt, och i senare hänseendet skulle flere vackra detaljer kunna påvisas. Den utmärkte sångaren blef också föremål för den fulltaliga publikens lifliga hyllning. Som Elsa uppträdde frkn Lykseth, och hennes prestation måste betraktas som ett afgjordt steg framåt. Visserligen är intonationen ännu ej fullt säker — särskildt märktes detta i första akten —, men den förut störande andhämtningen har betydligt förbättrats. Textuttalet är berömvärdt. Hrr Selligren, Forsell och Wallgren voro alla tre ypperliga som kung Henrik, greve Telramund och härroparen. Frkn Hulting som Ortrud var däremot ej fullt tillfredsställande. Körerna gingo stundom betänkligt illa, och den instrumentala upmarschen i tredje aktens sista tablå ej stort bättre.

VASATEATERN bjuder f. n. på en repris af den för stockholmarne välbekanta franska operetten »Musketörerna i klostret», hvars lifliga musik och rätt roande handling visa sig fortfarande slå an.

Hr Ringvall, som har en aldeles ypperlig mask, sjöng och spelade abbé Bridaines roll med måttfull komik, och hr Svenssons musketör var frisk och rolig, hvaremot den kärlekskranke vapendragare hr Schücker fått sig anförtrodd att framställa tedde sig skäligen färglös både vokalt och dramatiskt.

På spinnsidan kunna med beröm antecknas fröken Berents som en mycket rolig klosterpen-sionär, fröken Grönbergs drastiska Margot och fru Nylander, hvilken både sjöng och spelade fint.

Bifallet var å premiären intensivt och ådagalade, att stockholmarne fortfarande tycka bra om operetter — männe därför att de innehålla så föga att tänka på och minnas?

SÖDRA TEATERN. Vår uppburne författarveteran Frans Hedberg, som just i dessa dagar fyller sitt 75:e år, har, alltså lika verksam och ungdomsfrisk, riktat vår dramatiska originallitteratur med ett nytt folkskådespel i 4 akter »Strandfynd», som vid premiären på Södra teatern gjorde en ganska deciderad framgång. Handlingen är förlagd till en liten lots- och fyrplats i den Stockholmska skärgård, som förf. älskar så lifligt, och de framförda typerna ur vår kärnfriska skärgårdsbefolkning äro tecknade med den sympatiska kän-narens träffsäkerhet. Det hvilat en äkta ton af svenskhet och frisk hafsluft öfver stycket och, om än äfven en eller annan longör kunde påpekas och till vinst för det hela bortarbetas, hålles intresset för den spännande handlingen vid makt ända intill slutet. Härtill bidrar lika mycket en förträfflig iscensättning — särskildt originell är 2:a aktens interiör från fyrtornet — som ett godt ut-förande. Främst sätta vi obetingadt hr Victor Lundbergs mästertligt trovärdige fyrmästare, men äfven många af de medspelande förtjäna med erkännande nämnas, såsom hrr K. Nyblom, B. Ols-

HYLINS

Violtvål 612

HYLINS

Liljekonvaljedoft

son och A. Salmson och fröknarna Maja Johansson, Caspér o. Magnusson.

KONSERTMÄSTAREN LARS ZETTERQVIST gaf föregående vecka en magnifik konsert i Musikaliska akademien med biträde af fru Caroline Östberg och Kgl. hofkapellet.

Att höra hr Zetterqvist som soloviolinist är ej ofta förunnadt vår musikpublik, men så mycket större blir därför tillfredsställelsen, när han någon gång visar sig på konsertestraden och på sträng-arne af sitt sjungande instrument, som han behärskar med mästarens osvikliga säkerhet, tolkar innebörden i något af violinlitteraturens klassiska eller moderna verk. Programmets clou var denna gång Beethovens konsert för violin och orkester, i hvilken konsertgifvaren med ett temperament, sammansatt af på en gång sund trygghet och glödande eld, utförde principalstämman Takt efter takt afslöjade han tonverkets skönheter, tills mästarens skapelse framstod i all sin strålande fullkomlighet som marmorbilden under skulptörens mejsel.

Fru Östberg sjöng öfverlägset en aria ur Doni-zettis op. Lucie di Lammermoor, hvilken prestation publiken rättvisligen belönade med lika entusiastiska applåder som de hr Zetterqvist nyss förut inhöstat. I och för sig är dock arian ifråga ett monstrum af onatur och tomt effektsökeri, hvarför den liksom alla hennes föräldrade medsystrar aldrig numera borde få förekomma i fint sällskap på konsertestraden.

Hofkapellet spelade på sitt sedvanliga förträffliga sätt, vare sig det gällde ackompanjement eller själfständig medverkan. Särskildt glänsande utfördes Griegs orkestervit »Sigurd Jorsalfar», som i fråga om delikat nyansering näppeligen kunde ha gjorts bättre. Konserten afslöts med en Rondo capriccioso för violin och orkester af C. Saint-Saëns, i hvilken hr Zetterqvist återigen fick tillfälle att briljera med sin högt utvecklade teknik och sin sjungande ton.

Till det porträtt af den framstående musikern vi här meddela, föga vi följande biografiska data:

Lars Johan Zetterqvist föddes i Tveta i Värmlands län den 25 mars 1860, är elev af bland andra Leonard, blef violinist i hofkapellet i Stockholm 1882, konsertmästare därstädes 1886 samt 1892 ledamot af Musikaliska akademien.

GREFVINNAN AINA MANNERHEIM från Helsingfors gaf på onsdagen f. v. konsert i Vetenskapsakademiens hörsal inför en talrik och i hög grad entusiastisk publik. Sångerskan, som bl. a. studerat för madame Marchesi i Paris, förfogar öfver en präktig mezzosopran, men framför allt öfver ett varmt och dramatiskt föredrag, som tyder på, att hon på scenen kunnat blifva en konstnärinna af rang. Intonationen är visserligen ej alltid ren och de höga tonerna verka stundom något ansträngda, men dessa tekniska brister öferskyllas som sagdt af sångerskans förträffliga föredragskonst. Från det rikhaltiga programmet, hvars alla nummer mottogos med det lifligaste bifall, må särskildt nämnas »Divinité du Styx» ur Glucks opera »Alceste», den lidelsefulla sången »Eros» af Grieg, den förtjusande »Dors, mon enfant» af R. Wagner, Schuberts »Erlkönig», Sibelius' »Svarta rosor», finnen Melartins Morgonsång ur »Höga visan» samt den moderne franske tonsättaren Reynald Hahns »Trois jours de vendange». Konserten gaf till förmån för främjandet af folkbildningsarbetet i Finland.

FILHARMONISKA SÄLLSKAPET gaf den 19 dennes sin andra abonnementskonsert i Musikaliska akademien stora sal inför en ingalunda fulltalig och ej heller synnerligen intresserad publik. Det fanns ej heller någonting på programmet — ett riktigt plockprogram för öfrigt, utan all enhetlighet — som förmådde väcka större intresse. Hufvudnumren utgjordes naturligtvis af

körer, dels med pianoackompanjemang, väl skött af hr Wiklund, dels a capella. De gingo ock på det hela taget bra. Men nog voro de båda inledningskörerna af J. Rheinberger ganska obetydliga. Denne produktive tonsättare har dock mycket bättre saker att bjuda på. Af C. Cuis tvänne visserligen stämmingsfulla, men musikaliskt föga betydande körer bisserades den andra. Af större konstnärligt värde, men något torra voro körerna af Brahms med ackompanjemang af 2 horn och harpa. Bäst var onekligen programmets slutnummer, Sinding's »Til Molde» för barytonsolo, blandad kör och piano. Solostämman utfördes här förtjänstfullt af hr G. Sjöberg. Programmet utfylldes med en föga intressant trio för piano, violin och violoncell af Chopin, hvilken som bekant ju egentligen ej låg åt det hållet. Den fick ett godt utförande af fröken Astri Andersén samt hrr L. Zetterqvist och A. Andersén, hvilken senare dock borde ha kunnat låta violoncellstämman något mera komma till sin rätt. Och så fick man höra den omtalade svensk-amerikanska sångerskan fru Jenny Norelli. Hon äger en ganska god och väl utbildad stämma samt stor teknisk färdighet i användandet af densamma; men hennes föredrag är fullständigt temperamentslöst och lämnar åhöraren alldeles oberörd. Också kunde hon hafva valt ett par andra nummer än de nu utförda allbekanta ariorna ur »Don Juan» och »Lakmé».

Nästa gång kommer nog sällskapet, antaga vi, med ett mera gediget program.

HISTORISKA KONserter i Stockholm. Den 4 och 6 mars komma att i Musikaliska akademien härstädes gifvas två historiska konserter af badensiska lifgrenadivisionens i Karlsruhe musikkår, 50 man, under anförande af direktör Adolf Boettge, som i Tyskland infört de s. k. historiska konserterna. Programmen till dessa omfatta kompositioner ända från medeltidens och till nu-

tidens moderna musikalster, utförda på de för hvarje tidsålder egendomliga instrumenten.

Konserterna uppgifvas stå under protektion af kronprins Gustaf och kronprinsessan Victoria.

HÅKANSSON-SVENNBERGSTURNÉN I GÖTEBORG. Det ju att beklaga det en första klass talang på det sceniska området som fru Håkansson ej skall vara fästad vid någon af de stora hufvudstadsscenerna. Emellertid kan landsorten på sätt och vis härför skatta sig lycklig, då den judärigenom blir något oftare i tillfälle att njuta af henneskonst.

Det är också med ovanlig succés, som Håkansson-Svennberg-turnén i dagarne startat sin Göteborgsjour, där sällskapet gjorde entréen med ett nytt stycke af Pineroy, författaren till »Tanquerays andra hustru», benämndt-Iris.

Pjesen är sin kända föregångare lik, ett »salongsstycke» med välskalblomässigt tagna karaktärstyper ur — naturligtvis — den högsta engelska societeten och med en dramatisk konflikt, som

är nog så spännande, men väl mycket färgad af den drifne londonske teaterfaisseurens medvetna effektsökeri. Såsom sådan är den också gjord hufvudsakligast för ett par hufvudroller, hjältinnan »Iris», och en präktigt tagen judisk bankirer.

Såsom »Iris» presterar fru Håkansson allt hvad denna aktris i sina bästa ögonblick kan bjuda af ett bedärande spel, eleganta toaletter, aristokratisk hållning och en öfvertygande tragik; pjesen är som skriven för henne, och sekunderades hon därvid icke mindre måsterligt af hr Svennberg, hvilken i bankirens typ återigen synes ha funnit en uppgift, som intresserat och gripit honom. Den här åtföljande bilden återger fru H. i scenen under »Iris» vistelse på sin charmanta villa i Florens.

FRU HÅKANSSON SOM »IRIS». SJÖBERG, MALMÖ, FOTO.

EN NÖDSTÄLLD.

»Ojämnt falla ödets lotter, så en högre vishet bjöd,
Jag fått glans och rika häfvor, du fått ringhet, du, och nöd,
Men det bästa ha vi lika, trohet aldrig vilseförd,
Ära med vårt blod beseglad och vårt hjärtas vittnesbörd.»

TILL KÄRKEKSFULLA och bättre lottade med människor ställes härmed en vädjan om hjälp åt en pensionerad lärarinneveteran, som närmar sig sextioåret. Hon har under en tidrymd af 35 år vid ett par af landets främsta kvinnliga läroverk med lif och lust, trohet och nit ägnat sina bästa krafter åt ungdomens andliga utveckling. Genom sjukdom har hon nu råkat i bittert lidande. Medel till vistelse vid sanatorium eller annan kurtort saknas. De, som ömma för hennes olycksöde, ombedjas insända en skärf till *Iduns Redaktion, Stockholm.*

Till ofvanstående vilja vi endast tillägga, att vi varit i tillfälle undersöka förhållandet och därvid funnit, att omständigheterna äro synnerligen ömmande, hvadan vi ansett oss böra medverka genom att mottaga eventuella bidrag och redovisa för dem.

RED. AF IDUN.

ADOLF BOETTGE.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN,

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 1—7 MARS 1903.

Söndag: Käsarsoppa; gädda å la Homburg; stekt kalkon med salader; bisquitstårta.

Måndag: Köttkroetter med champignonsås; fruktsoppa.

Tisdag: Fläskkotletter med potatis; semlor med mjölk.

Onsdag: Kötsoppa med klipp; kokt helgefundra med skiradt smör och ägg samt potatis.

Torsdag: Kalkkyckling med potatis; lingonpäron med grädde.

Fredag: Brynt hvitkålsoppa med fläskkorf; mannagrynspudding med saftsås.

Lördag: Köttfärs med ryska ärter; hvit sagosoppa.

RECEPT.

Käsarsoppa (f. 6 pers.). 1/2 msk. smör, 1 msk. mjöl, 2 lit. stark, klar

buljong, 1/2 tsk. salt, en sjettedels tsk. cayenne, 1 tsk. socker, 1 dcl. marsala. 2 äggulor, 1 dcl. tjock grädde.

Förlorade ägg: 6 ägg, vatten, salt, 1/2 tsk. ättika.

Beredning: Smör och mjöl sammanfråsas, buljongen påspådes litet i sender, under flitig rörning och soppan får koka 15 min. Den afsmakas med vinet och kryddorna. Äggulorna och grädden vispas upp och tillsättes i soppan, som därefter upphettas, men får ej koka. Äggen förloras i kokande vatten tillsatt med salt och litet ättika samt serveras till soppan.

Gädda å la Homburg (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. gädda, 1 msk. salt, 1 msk. skiradt smör (20 gr.), 1 äggula, 1 msk. riven parmesanost, 1/2 kkp. stötta skorpor.

Till stekning: 2 msk. smör, 1 kula kräftsmör å 25 öre, 2 dcl. tjock grädde.

Beredning: Fisken fjällas, urtages, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Skinnen afdrages och gäddan fläkes längs efter, hvarefter ryggen jämt alla småben borttagas. Den ingnides med saltet och får ligga 1 tim.; torkas änyo väl och bestrykes med det smälta smöret och äggulan, sammanblandadt samt beströs på båda sidor med osten och de stötta skorpona. En långpanna bestrykes med kallt smör, fisken illäggas och begjutes med det skirade kräftsmöret och grädden samt stekes hastigt i varmugn omkr. 1/2 tim. Under stekningen överföres den ofta med sin sås. Upplägges på varmt serveringsfat och såsen hälls öfver. Den serveras med champignonsås.

Bisquitstårta (f. 12 pers.). 425 gr. sötmandel, 8 bittermandlar, 425 gr. strösocker, 4 äggwhitor.

Till ganering: frukt ell. gelé. Beredning: Mandeln skällas, torkas

i ugnen och drifves genom mandelkvarn. Den stötes därefter i stenmortel mycket fint tillsammans med sockret och äggwhitorna. En plåt skuras väl och smörjes med matolja, hälften af degen utbredes därpå till en rund botten. Resten af degen tryckes genom sprits i rutor öfver botten, och tårtan gräddas i svag ugnsvärme. Då tårtan kallnat fyllas rutorna med olikfärgad frukt ell. gelé.

Köttkroetter (f. 6 pers.). 1 l. kokt ell. stekt kött, 2 1/2 msk. (50 gr.), smör, 4 msk. mjöl, 4 kkp. buljong, salt, hvitpeppar, 1 äggula.

Till panering: 2 ägg, 2 kkp. stötta skorpor. Till kokning: 1 kg. flottyr.

Beredning: Köttet skäres i fina tärningar. Smör och mjöl sammanfråsas, buljongen påspådes och såsen får koka 10 min., köttet illäggas och stufningen får ett uppkok, hvarefter den afsmakas med kryddorna och äggulan tillsättes. Massan utbredes på ett flatt fat att kallna. Af köttmassan formas aflångt runda kroetter. De rullas i stötta skorpor, doppas i de vispade äggen och rullas åter i stötta skorpor, hvarefter de få stå och stelna 1 tim. Flottytren upphettas och när en tunn, blå rök stiger

upp från ytan, nedläggas kroetterna, och få koka gulbruna, då de uppläggas på gråpapper att afrinna. De garneras med persilja och serveras med champignonsås.

Semlor (12 st.). 1/2 lit. oskummad mjölk, 1 kg. hvetemjöl, 3 öre pressjäst, 2 hg. smör, 1 1/2 kkp. strösocker, 1 ägg, 20 gr. sötmandel, 5 bittermandlar.

Beredning: Mjölkens skummas och jästen upplöses i kkp. af mjölken samt blandas med en tsk. socker. 750 gr. af mjölet slås i ett djupt fat och den ljumma mjölken tillsättes, litet i sender under flitig rörning, jästen nedröres och degen arbetas tills den blir smidig och blank, då den ställes att jäsa till sin dubbla storlek. Smöret och sockret röres tills det blir hvitt och inarbetas i den uppjästa degen, jämte det vispade ägget och den skällade men fint rifna mandeln. Mera mjöl tillsättes om så behöves och degen får åter jäsa till sin dubbla storlek. Den arbetas därefter på bakbordet och delas i 12 delar af hvilka bakas semlor, som läggas på väl rengjorda och smorda plåtar. Då semlorna äro väl uppjästa gräddas de i god ugnsvärme, och fyllas med mandelmassa, när de äro fullkomligt kalla.

Kalkkyckling (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. benfritt kalkkött, 2 msk. (40 gr.) smör, 1 stor knippa persilja, 1/4 tsk. peppar, 1/2 msk. salt, 3 kkp. buljong ell. vatten, 1 dcl. tjock grädde.

Till stekning: 2 msk. (40 gr.) smör.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, skäres på tvären i 2 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas och beströs med peppar och salt. Persiljan sköljes, renas och hackas groft, samt inarbetas i smöret. Persiljesmöret delas i lika många delar, som man har köttskifvor, och en del lägges på hvarje

skifva, som därefter hoprullas och ombindes med ett snöre, (förut doppadt i kokande vatten). Kycklingarna brynas i smöret och spådas med den kokande buljongen och få steka, tills de äro möra, hvartill åtgår omkr. 1 tim., då de upptagas och snörena borttagas. Såsen silas, skummas och afredes med grädden, hvarefter den får ett uppkok. Kycklingarna uppläggas på varm karott och såsen hälls öfver.

LÄKARERÅD

INHVAR af Iduns läsarinor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

PRENUMERANT. Viktigast är att sörja för daglig, ej för hård afföring (jämför svaret till Boda 2) i nr 7), och taga mycket motion, minst en timme dagligen. Det enda säkra medlet att definitivt bota det onda, är operation.

MARGIT. Troligen ej öfvergående, hvad orsaken nu än är.

EN LIDANDE. Det är i så måtto obotligt, att blott operation hjälper. UNG, OROLIG FLICKA. 1) Nej. 2) Beror på, huru många behandlingar be-

Uppmuntra hemindustrien

E. provinsialläkaren dr Carl Dahlberg yttrar i sin utmärkta bok »Första lefnadsåret» om de svenska preparaten Dynamol och Stefanos bl. a. följande: »Preparaten närma sig till sin sammansättning Mellins Food, med hvilket de synas kunna upptaga täflan, då de äro billigare och af svensk tillverkning.

Medicine Doktor Henrik Berg säger i sin nya förtäfliga bok »Om Barnavård» bl. annat följ.: »I praktiken tyckas äfven Dynamol och Stefanos stå sig alldeles förträffligt och segerrikt upptaga kampen med det utländska preparatet Mellins Food.» Dynamol och Stefanos till salu å de flesta apotek samt i hvarje väl fournerad specierandel.

ÖSTLIND & ALMQUIST.

ARVIKA, Stockholm, Göteborg, Malmö, Vasagat. 50. V. Hamng. 18. Baltsg. 10.

Tillverkar endast förstklassiga Flyglar, Pianon, från 675 kr. och Orglar, från 90 kr.

Mångårig garanti. Äldre instrument tagas i byte. Gulmedaljer vid utställningar och musikautoritetens högsta erkännande.

Örebro
Ett-öres Opera Rån
rekommenderas.
(7)

arbete. 2) Ja. 3) Ja. 4) Ej alls omöjligt. 5) Se svar till 22 år i n:r 8.
TVÄNNE FLICKOR. Den frågan skulle ej ens fackmännen själva kunna besvara. Men ni kan nog nöja er med något mindre än »den skickligaste».
SVEN. Helt säkert som alla dylika annonserade reklammedel är idel humbug.
ROGO. Möjligheten för smittas överförande är ju ej alldeles utesluten, om det gäller en lungsjukt patient. Men faran är nog försvinnande liten, då här vid lag smittan aflägsnas genom ett så enkelt medel som tvål och vatten.
H. LBG. Se svar till Hildur i n:r 8. Ni gör nog klokast uti att därjämte hvarannan eller hvar tredje vecka taga ett gram bromnatrum vid måltiderna.
PRENUMERANT AF IDUN. Nej, något säkert medel finnes knappast. Hon kan tvätta med hett (50 grader) vatten och ichtyoltvål på kvällarna och i öfrigt jämföra svaret till 28-årig fru 3) i n:r 3.
ELLEN. Ja, vi tro att hypnotisk behandling vore det lämpligaste. Se svar till Ung, orolig flicka 3) i detta nummer. Det nämnda institutet bör ni akta er för.
D:r—d.

Mot hosta,

halskatarrer, andtappa, äfvensom mot illaluktande andedräkt är Salubrin ett lindrande och verksamt medel, då det användes på sätt, som säges i den bruksanvisning, hvilken medföljer hvarje flaska af fil. doktor P. Håkansson's fabrikat. I svarartade fall användes inandning medelst apparat enligt särskild anvisning.
Salubrin tillhandahålles i parfym-, speperi- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co., Stockholm.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinor uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinor, som under årets lopp tillfyllstegrande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 587. Sötmjölksost, som ej är nog torkad, bör ofta tvättas på ytan med sammanblandad konjak och salt samt ställas i luftigt rum att torka mellan hvar tvättning. Då osten är nog torr, kan den viras in i en linneduk, doppad i konjak, och då duken kännes torr, doppas den åter i konjak och slås omkring osten. Om osten är alltför torr, bör den äfven viras in i konjaksduk på samma sätt, hvilket gör osten starkare i smaken. Vill man bevara ost för längre tid, bör man ha en ren, torr tunna samt 1 kg. humle. Ostarna nedläggas i tunnan med tillräckligt humle öfver och under samt emellan; hvar tredje eller fjärde vecka bör man taga upp dem och vädra dem. Synes något mögel, måste detta afskrapas och ostarna tvättas i konjak. Ost kan äfven förvaras så, att den lägges på hyllor i luftigt, men dragfritt rum, som har omkring 15 graders värme. Visar sig mögel, bör det afskrapas, så att det ej intränger i osten. Spricker osten, böja sprickorna fyllas med smör eller färsk ost och öfvertäckas med linnelappar.
K—a R—e.

N:r 592. För inträde vid folkskollärarinneseminarium erfordras: god och redig handstil, att kunna läsa väl inantill och förmåga att uppfatta det lästa, att kunna nägorlunda felfritt skriva efter diktamen, färdighet i räkning af hela tal och bråk, nöjaktiga kunskapsmåt i Sveriges historia och geografi, naturlära. Saknas musikaliska anlag, skärpas fördringarna på anlag för studier. Sökes inträde till andra klass, måste sökanden naturligtvis kunna, liksom de från I:a klass afgångna och till den II:a sökande, aflägga enahanda
Vetgirig.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Åro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 53. Vore tacksam få noggrann beskrifning på matta af den s. k. »Lissabonstjärnans» solfning, knytning och trampning.
Mångårig prenumerant.
N:r 54. Kan någon gifva mig anvisning på några trefliga, ej för svåra salongsstycken, valser o. a. för piano och fyra händer?
Flicka från landet.
N:r 55. Skulle någon vilja ge mig beskrifning på riktigt goda smörgåsrån och s. k. pinnrån samt äfven gorån. Hvar får man köpa lämpliga järn att

höfvas. 3) D:r Wetterstrands adress är Linnégatan 21. 4) Olika i olika fall.
Z. Nej, ni bör tvärtom akta er därfrån. Det hela går ut på att skrämna upp vederbörande, så att de köpa medicin etc. enligt anvisning.
H. P. 27. 1) Se svar till Ung flicka i n:r 6. 2) Se svar till —oreutz 2) i n:r 3. 3) Helt säkert humbug.
C. L. De två första. Jämför svaret till 22 år i n:r 8.
27-ÅRIG FRU. Ni bör naturligtvis ej församma att snarast möjligt vända er till öronläkare.
44-ÅRIG KONTORIST. Orsaken är nog helt säkert den, ni själf antager, hvarför nog obehagen minskas om ett eller annat år. Hvad ni kan och bör göra är att på bästa sätt förbättra ert allmänna hälsotillstånd. Jämför svaret till 22 år i n:r 8, hvilket nummer ni ännu ej torde ha hunnit gifva bort.
NINNIE. 1) Se svar till 32-åring i n:r 7. 2) Se svar till Prenumerant af Idun i detta nummer.
TACKSAM PRENUMERANT. Se svar till Ung flicka i n:r 6.
A. W. Ni torde själf inse, att dylika fall fordras noggrann undersökning såväl af hjärtat som kroppen i öfrigt.
30-ÅRING. Ni kan försöka att hvarje kväll och äfven en eller annan gång under natten tvätta med en lösning af 2 gram borax, 5 gram carbolsyra, 50 gram eau de cologne, 20 gram glycerin och 200 gram destilleradt vatten.
43-ÅRIG ÄNKA. 1) Mycket troligt, men vi känna ju ej ens arten af ert

Billiga Siden
till de dyrbaraste, i öppnadt urval för promenad-, sällskaps- och brudtoiletter. Eleganta foulards från 90 öre pr meter och klädningsvis portofritt till privatpersoner. Profver franko. Brevporto 20 öre.
Seidenstoff-Fabrik-Union
Adolf Grieder & Cie,
Kgl. Hofleverantör.
Zürich S. 52
(Schweiz).

examen som dessa. På begäran erhålles prospekt och nödiga upplysningar.
Olga.
N:r 600. »Fönsterträdgården» af Tham, »Blomsterskötsel i växthus och boningsrum» af Daniel Müller, »Anvisning till skötsel af krukväxter i boningsrum» af Svensson.
K—a R—e.
— Murgröna är ej alls kinkig, om den blott får vatten, ljus och luft. Tulpan- och hyacintlökar planteras i oktober, senast november, i krukor med god jord; dessa nedsätts i källaren i en bädd af sand, och sanden hålles något fuktig. I midten af december upptagas alla eller endast några krukor och ställas på varmt ställe. Bäst att stjälpa en annan, tom kruka öfver, tills de uppspirande gröna bladen hunnit en tum upp öfver jordytan. Krukorna hållas mycket fuktiga. Sätts sedan i närheten af ett fönster.
N:r 602. Ja. Skrif och uppgif adress till H., Ljungbyholm. Bifoga 2:ne porto. H.
N:r 603. Hampfröextrakt säljes på burkar och tillredes med mjölk. Mjölkens kokas upp, och däri vispas en sked af hampfrömjölet, först upplöst i litet mjölk. Man kan äfven köpa hampfrö och själf krossa detta, men det är svårt att afskilja de svarta skalene.
Olga.
N:r 605. Glögg: 1 stop brännvin slås i en koppar- eller emaljerad gryta. Däri lägges sönderbruten kanel, kardemumma, kryddnejlikor, några förväll-

Köp Schweizer-Siden!

Garanteradt solidt.

Begär prof af våra nyheter i svart, hvitt eller kulört.

Specialité: tryckt Sidenfoulard, randig Linon, Rå- och Tvättsiden till klädningar och blusar från 90 öre metern.

Vi sälja i Sverige direkt till privatpersoner och sända de utvalda sidentygerna tull- och portofritt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz)

— Sidentygs-Export. —

4 GULD MEDALJER

Göteborgs Kexfabrik

KONGL. HOF-LEVERANTÖR

Stockholms Dagblad
Daglig Morgontidning.
Observera Stockholms Dagblads rikhaltiga, lättlästa, illustrerade **Söndagsnummer.**

Undervisning i Linnesömnad
Undervisningen afser: att lära eleven tillklippa och sy kragar, manschetter, bröstveck, underkläder — äfven stärkskjortor —, kamkoffor, blusar, förkläden, örngott och dylikt, att lära eleven själf sammansätta mönster samt att bibringa eleven kännedom om och förmåga att använda symaskinen med de till denna hörande hjälpapparaterna. Elev syr endast eget arbete.
Vid undervisningen lägges särskild vikt på att arbetena utföras snabbt och praktiskt; i metoden ingår därför att träckling undvikas.
Hvarje kurs omfattar 1 månad, 2 timmar dagligen.
Pris 20 kr. Lektionstiden kl. 9—11, 11—1 samt 1—3.
Karin Egnér,
Styrmansgatan 21, 2 tr. Rikst. 35 30.

Kaffe blir dåligt,
ja, ett gift, om det ständigt drickes oblandadt, hvarför man alltid bör blanda sitt kaffe med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe** (nu kalladt **Arlakaffe**) som af de mest framstående professorer och läkare intygas att göra kaffet godt, **hälsosamt**, välsmakande, ytterst drygt och billigt samt att **förhindra kaffeförgiftning**.
Paketer å 25 och 10 öre i alla speperi- och diverseaffärer. Obs. noga att firmans namn **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, samt ordet **Arla** i rödt är tryckt å alla paket, ty endast dessa äro verkligt äkta och garanterade att innehålla den bästa kaffetillsättning.

Sommarbostad.
Vid Rönninge järnvägsstation finnes ett hyra en särdeles vackert och väl belägen möblerad våning om 3 rum, jungfrukammare och kök, skänkrum, skafferier och källare, passande för liten familj. Stor, öppen veranda. Frisk luft och härligt natur. Mjök, is och ved på stället. Bageri och handelsbod 2 min., järnvägsstation och post 4 min. Afloppledning i köket. Allm. Tel. Rönninge n:r 10.

Cyprolin (f. d. Ceolin)
är det förnämsta putsningsmedlet för koppar & mässing, gör ytan fullkomligt blank och ren utan att smutsa händer och trasor. **Cyprolin** är allmänt omtyckt emedan det blankar fort och väl. **Cyprolin** kostar 25 öre pr burk och försäljes hos herrar minuthandlande. I parti hos **Holst & Co** Tekn. Fabrik, Dalagatan 42, Stockholm.
OBS! Varnas för efterapningar.

Skönhet
kan icke förvärfvas, men är man i besittning af den, bör man äfven hafva kännedom om att kunna bevara den. För att uppnå detta resultat, bör man endast använda verkligt hygieniska specialiteter såsom **Crème, Puder** och **Tvål Simon**.
Varnas för efterapningar och rekvirera det riktiga namnet. Säljes öfverallt.
Ressällskap
önskas af ett bättre medelålders fruntimmer till Frankrike, Schweiz och Italien. Svar till »Omsesidig trefnad», Iduns exp.

Lektioner
i vanliga skolämnen gifvas af realstudent, med 4-årig undervisningsvana. Svar »Lektioner 03», A. B. Annon.- & Reklambyrån, Brunkebergstorg 12.
Linne!
3,000 duss. utmärkt vackra handväfda 60/60 cm. servietter bortslupas till kr. 4: 50 pr duss. 6 duss. sändas fraktfritt.
Linneväfveriet, Borås.

Barn och ungdom
i behof af stärkande landtvistelse, samt af pålitlig undervisning i vanliga skolämnen i ungefärlig öfverensstämmelse med elementarläroverkens studieplan, kunna äfven under terminens gång vinna inträde vid **Västerdalarnes Privatläroverk och Praktiska skola**. Omsorgsfull tillsyn och moderata villkor kunna bjudas. Postadress **Myrbacka** (Dalarne).

Ask, buy and try
TUSKER BRAND TEA
which received 10 gold medals for purity and exellent taste.
Sole importor for Scandinavia
Nils Lundborg, Malmö.

För möblering
af matsalar, herrum, salonger, sofrum, restauranter, kontor, villor etc., torde illustr. prisk. begäras från
OSCAR EDV. EKELUNDS
Snickerifabrik-Aktiebolag, Adr. Wirserum.
40 år sedan affären grundades. Solidt och prydligt arbete, snabb expedition och moderata priser. Specialitet: Ekmöbler.
Försäljningsaffärer:
Stockholm: Birgerjarlsgratan 22.
Göteborg: Grönsakstorget 2.

da och afskrädda pomeransskal, ett åttendedels skålp. russin, ett par fikon och några bittermandlar. Lock lägges på kastrullen, som ställes på elden, tills brännvinet blir varmt, då den lyftes på ett fat, hvarefter locket toges af och ett rent halster anbringas öfver grytan, hvarpå lägges 1/2 skålp. hvitt socker, hugget i små bitar. Brännvinet påtändes med en sticka, och får brinna en stund, hvarunder man rör däri med en silfversked. Om ej allt sockret vill smälta genom lågan, så öses litet af glöggen därpå. Då brännvinet brunnit en stund, släckes lågan med ett lock. Glöggen slås i bål och serveras varm.

K—A—R—E.

N:r 607. Billiga pannkakor: Två ägg vispas väl; därtill slås 3 deciliter mjölk och litet salt, 3 å 4 händer hvetemjöl röras däri, sedan tillspås 7 deciliter mjölk, som blandas väl och slås i en stor och väl smord panna. Gräddas i ugn efter bakning. Sker detta i järnspiselugn måste smeten delas på 3 pannor, eljes vill mjölet sjunka till botten. Serveras med lingon. — 2 liter mjölk värmas öfver elden, häri röres ett skedblad socker, litet stött kardemumma, mjöl så att det ringlar sig efter vispen och för 5 öre upp-gjord pressjäst. Ställes att jäsa och gräddas sedan på pannkakslagg, som smörjes med en fläsksvål. Serveras med lingon (—ätes af arbetsfolk vanligen till stekt fläsk).

N:r 608. Ni bör tvätta växten med ljumt såpvatten och därefter skölja af den med kylslaget, rent vatten. Sprita den sedan ett par gånger i veckan, så blir den snart fri från sitt onda. Myrtnar bora ofta spritas för undvikande därpå.

Olga.

— Köp i bokhandeln »Blomsterskötsel i växthus och boningsrum» af Daniel Müller, »Anvisning till skötsel af krukväxter i boningsrum» af S. S. Svenson eller »Fönsterträdgården» af Tham. Här får ni upplysning om hur ni bör gå till väga med er myrten.

K—A—R—E.

TIDSFÖRDRIF

LOGOGRYF.

Uppå logen är det dans — Skördefest man firar; Löfgirländ och blomsterkrans Nakna hjälkar sirar. På en tunna, i en vrå, Ortens spelman sitter, Låter höra, då och då, Litet stämmingskvitter.

Väntansfulla, par vid par Sig vid dörren skocka. Spelman' nu ett strådrag tar, Ännu ett, att locka. Se'n en munter melodi Från fiolen klingar, Glad, men dock med vemod i, Och till dans den tvingar.

Snart är allting lif och fröjd; Dam i solen gungar, Där den tittar från sin höjd Mellan hjörkens dungar, Och en stråle smyger fram Genom takets sparrar. Under dansens tram, tram, tram, Logens golfrå darrar.

Ingen kan nu sitta still, Som en stock i väggen. Vid fiolens muntra drill Le de under skäggen, Själva gubbarne, fast grå, Och med ben, så stela, Vilja de försöka på Dansens virrvarr dela.

Matmor själf, fast trött och matt Bästa kjolen på sig satt Skor och strumpor, röda, Och nu tar hon sig en sväng

Fallande räntor beröra ej Lifräntetagare. De hafva en fast inkomst för lifstiden LIFFÖRSÄKRINGSBOLAGET MUTUAL LIFE

lämnar högsta möjliga lifränta på inbetaldt kapital, ända till 21 % och erbjuder största möjliga soliditet genom sina fonder på

1,316 millioner kronor. Öfver 6% millioner utbetalas årligen till 6,285 lifräntetagare.

Tariffer tillhandahållas och upplysningar lämnas beredvilligast å bolagets kontor, Strömsborg, Stockholm.

Uppå hårda klackar; Bjuder upp sin egen dräng, Som för äran tackar. ☺

Säg, hvad heter han, då, Den dansen, som så Med sin trollmakt kan sinnen fånga? Vi få gissa därpå, Tro så visst det ska' gå Att den dela i småtakter många.

Småorden:

Vördsamt nämna vi först, Hvad af allting är störst, Och i gärning mest verksamt på jorden. Hvari alla vi gå, Både stora och små. Hvad en del bruka göra på orden. Under foten ett stöd. Under pannan ett glöd. Hvad den trötte till hvila kan locka. För ett djur till försvar. En, som bör vara klar. Hvad som ofta slås af på en docka. Två fodral för en fot. Hvad kan den som ger bot? Så en sten som man nämner för äkta. Tvänne djur i en grupp.

Hvad han gjorde, vår tupp. Hvarmed nötterna äro befäktade. Hvad bör dansas med grace? Hvad af oxarne dras. Så en rad utaf fåglar, rätt tama, Nyttigt redskap. En flod. Hvad kring trädgården stod. Hvad den svage helt lätt kan förlama.

SIBYLLA.

TRIANGEL.

	1	2	3	4	5	6
1	a	e	e	m	m	n
2	n	n	n	o	o	
3	o	r	r	r		
4	r	t	t			
5	u	u				
6	y					

Bokstäfverna ordnas så, att de hvarandra motsvarande väg- och lodräta raderna bilda samma ord.

Orden äro: 1) onämnd, 2) för musici, 3) någonting beklagansvärdt, 4) adverb, 5) got det ibland om vintern, 6) bokstaf.

VIVIKA.

KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTA.

I vårt med b det mycket ofta Af ängens blomster brukar dofta; Den dam, hvars budoad det är, Värderadt namn i världen här.

En annan dam vi presentera, Som och presterar dygder flera; Med g hon stafva plär sitt namn, Och visar sig i »fjäderhamn».

Med l det finnes på geväret. För tjuvar ökar det besväret, Och hyggligt folk det gör förfång, Men blott för någon enda gång.

Med m det blir helt annorlunda, Har då två ögon, sniket runda, Och tycker om att sträcka ut, Där man på fisken ej gjort slut.

Med s det finns i Hagdahl mycket, Hvad som är bäst beror på tycket. En tycker si, en tycker så Och rätt de hafva båda två.

SIBYLLA.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 8.

ARITMOGRYFEN: 1) solsken, 2) aceptin, 3) redikyl.

ARITMOREMET: Maskros, mossas, arom, skam, orsak, kram, kassor, Rosa.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Reformvän. Skall komma. E. F. I sanning profetiska te sig slutstroforna i eder dikt:

Drömmen ljus och rosenröd försvann i det mörka haf, och djupet fordrat sitt kraf.»

Als. Snorres »saffransbulle» och Marisquis »leffer» och så nu er »ost» — det synes oss ändå bli väl mycket »kaka på kaka!» Bäst alltså att låta den sistnämnda förbli i »den öfvergifna gamla brunnen, där den för länge sedan gått sin upplösning till mötes».

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»Famijemeålem», Söderhamn, torde insytteligare 1 kr. »T. N.», Moheda. 2,60 pr gång.

Sundsvalls Enskilda Bank
22 Fredsgatan 22.
Sparkasseränta --- 4 proc.
Uthyr Kassafack, årshyra från 15 kr.

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17.
Hörnet af Sturegatan och Karlavägen
Allm. Tel. 130 57.

Tandläkare **Sjöquist**
6 Sturegatan 6. Riks 45 91. Allm. 54 63.
Rådfrågningar 2—3.

Tandläkare **G. W. Widfond,**
Drottninggatan 74.
Artific. tänder från 2 kr. st., plombering
m. m. Rikstel. 27 54. Brunkeb. 21 90

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och
Pedagogisk gymnastik,
medför enligt kongl. maj:ts medgifvande
samma kompetens och rättigheter. som en
kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dr J. Arvedson,
adr. Strömsborg, Stockholm.

Sigrid Rörström, Massös.
Kungstengsgatan 29, III.

Husmödrar!
I Amerikanska Gummiaffären,
Birger Jarls Passage,

finnas en hel del praktiska artiklar för Edra

Husapotek

såsom: Varmvattenpåsar,

Sköjapparater, Sprutor, Lavemangapparater, Isblåsor, Fingertutor, Bröstpumpar.

Vidare finnas Dinappar, Barntröstar m. m. Allt af gummi och högsta kvalitet.

Foulard-Siden 85 öre
till kr 5:20 pr meter, porto- och tullfritt! Profver omgående; likaså af svart, hvitt och kulört Henneberg-Siden från 85 öre till kr. 20: 85 pr meter.
G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. o. k. hofl.), Zürich.

Allcock's
Porösa Plåster
mot hosta, förkylning och alla Smärtor.

Barngarderoben

alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpreda, utgifves äfven i år efter samma bepröfvade plan som hittills. Med sitt en gång i månaden utkommande 8-sidiga nummer, innehållande ett åttiotal illustrationer öfver allt, som hör till våra barns dräkt från de spädate åren till vuxen ålder, och åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga, ersätter tidningen mångfaldt den ringa prenumerationsafgiften af 3 kronor pr år genom den nytta och den besparing, dess praktiska innehåll bereda hvarje hem. Hvarje husmoder, som själf ombestyr sina barnkläders förfärdigande i hemmet, bör ej försumma att prenumerera på prof, ett halft år kr. 1: 60.

Tidafors Yllefabrik, Molkom, emottager ull och stickulle eller annat ylleaffall (såsom väfda eller flitade ylleappar etc.) för tillverkning af genomväfda, på båda sidor användbara, Kidderminstermattor i stiltrogna, praktiska jacquard-mönster och varma rika färger.
Prisbelönta fabrikat.
Profver och prospekt sändas med nöje på begäran.

En lysande framtid

kan hvem som hälst, man eller kvinna, bereda sig. Tillskrif »Affärshus», Norregatan 10, Malmö, erhåller Ni gratis upplysning att på ett enkelt och behagligt, men ärligt sätt för-tjäna 1,000 kronor pr månad.

OBS! Den som försummar tillfallet är fiende till sig själf.

Hygieniska Dambindor

bör ingen proper kvinna sakna! Fås mot postförskött å 2,25 pr dussin från Apoteket i Trelleborg.

KÖP KOCKUMS EMALJERADE KÄRL
Världsberömda! Starka! Prisbilliga!

Utan konkurrens!

Utstyrselar, Morgonrockar, Deignoïrer

Bluslif
(siden, ylle och bomull)

Stort sortiment Eleganta mönster
HVITVARUMAGASINET
26 Regeringsgatan 26.
Aug. Rolander.

Pärmar till Idun 1902

tillhandahållas fr. o. m. den 10 januari 1903 till följande nedsatta priser:
Iduns pärmar, röda med guldtryck ... 1: 75
D:o, röda, med vackert bronstryck ... 1: 25
Iduns Romanbibliotek, röda eller gröna 0: 50
Iduns Hjälpreda, röda eller gröna ... 0: 50
Expedieras direkt från Iduns Expedition eller närmaste bokhandel, om rekvisition åtföljd af likvid i postanvisning insändes.

Tredje upplagan

(5:te tusendet)

har nu utkommit af

Gunvor Thorsdotter till Härö

af

Alvide Prydz.

Öfversättning af Signe Björklund.

— en aldeles ypperlig roman. — (C. B i Dagbladet.)

»Äh, tag och läs denna praktiga bok ...»

(Björnstjerne Björnson i Verdens Gang.)

— ett verk, som helt och hållet bär den stora konstens adelsmärke. — (Jacqueline i Nya Dagl. Alleh.)

— ett skaldeverk af hög rang — (V. i Aftenposten.)

— Pris 3 kr. —

Fr. Skoglund's förlag.

En förständig husmoder köper
Mazettis Cacao
till morgon- och frukostdryck och
Mazettis Kok Chokolad
till förmiddags-bjudningar.

LEKTYR.

Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förtut ej äga desamma, en billig, om växlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892	2: 25
Idun 1893 (nr 1 felas)	2: 25
Idun 1895 (julnummer oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d:o d:o)	2: 50
Idun 1897 (d:o d:o)	3: —
Idun 1899 (nr 92 och julnumret slut)	3: —
Idun 1901 (med julnumret)	4: —
Idun 1902 (med julnumret)	4: 50
Iduns julnummer 1894	0: 20
Iduns julnummer 1898	0: 40
Iduns julnummer 1901	0: 60
Iduns julnummer 1902	0: 75
Barngarderoben 1901 (12 nr)	1: 50
Barngarderoben 1902 (9 nr)	1: 50
Kamraten 1894 (nr 19 felas)	1: 25
Kamraten 1897 (• 18 •)	1: 25
Kamraten 1901	2: —

Exp. af Idun.

Läs och märk!

Af alla ekmöbler fås de bästa från **Ekmöbelfabriken i Nyköping.** Begär priskurant.

Alltid elegant, hållbart, modernt är Damkläde.
Hellye Damkläde, svart, blått, grått, beige, meleradt, af välkändt Norrköpings-fabrikat, som eljest kostar 5 å 6 kr. pr mtr, säljes af oss direkt till det billiga priset af kr. 4: 50 pr mtr, bredd 130 cm. Fraktfritt. Profver mot 20 öre i frimärken. Full belåtenhet garanteras. **Norrköpings Ylleaffärsaffär, Norrköp.**

Kurs i klädsömnad.
Grundlig undervisning i mönsterritning, tillskärning, profning af skicklig sömmerska. Eleven syr endast eget arbete. Lektionstid 11—3. Grefvaregatan 30 B, 3 tr. A. T.: Ö. 43 82. **Selma Wahlgren.**

Till nästa sommar önskar en familj hyra för år en väl vinterombonad byggnad på landet i norra Småland. Byggnaden bör innehålla 10 rum och kök och vara högt belägen vid skog och sjö. Svar till »Landlif» under adr. S. Gumælii Annonsb., Sthlm.

LEDIGA PLATSER

PRIVATKOKERSKA eller bättre flicka, kunnig i matlagning, sökes att sköta hushållet i ett mindre, förstklassigt landsortshotell. Lön 120 kr. för halfår och fri resa. Svar till »Maj 1903» Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

Tyskland. Husföreståndarinnan.

En äldre tysk pastor (judemissionär) f. n. bosatt i Nürnberg, fr. o. m. i höst antagligen i München och hvilken rest i Sverige, önskar en svenska såsom hustru i sin gifta dotters ställe. Hon bör vara omkr. 25—30 år gammal, förstå kokkonsten, vara musikalisk, kristligt sinnad, samvetsgrann och renlig samt hafva ett gladt temperament. God vård till kropp och själ utlovas såsom ock resekostnader och ordentlig lön. Anmälan med uppgift om önskad lön och häst äfven fotografi (samt porto om svar önskas) sändes till kyrkoherde J. G. Hellenius, adr. Häfverö (Sthlms l.).

Lärarinneplats vid folkhögskolan i Gamleby.

Undervisningsämnen: konstväfnad, sång samt några läsämnen. Kursen 3 månader från början af maj. Lön 300 kr. och bostad. Ansökan före april till undertecknad, skolans föreståndare **Hans Hansson, adr. Gamleby.**

PLATS för bildad sjuksköterskelev finnes å Bernhards Sjukhem, Linnégatan 21, Stockholm. Referenser fordras. Anmälningstid 5—6 e. m.

Mathållningen

för tjänstemän vid industriellt verk i mellersta Sverige kan på förmånliga villkor få öfvertagas den 1 instundande maj af därtill fullt kompetent och i alla hänseenden ordentligt och aktingsvärdt medelålders fruntimmer. Ansökan ätföljd af intyg och referenser insändas till »S. S. S.» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

För bildade hushållsbiträden, barnfröknar finnes verkligt goda platser att genast söka. Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm. Etabl. 1887.

Plats finnes

som hushållerska på landegendom hos ungarl nu genast eller den 1 april för äldre fruntimmer. Svar med betyg och fotografi (som återvändes) till »Landbrukare», Norrtelje p. r.

Som sällskap och hjälp till äldre, när sjuk änkefru, sökes ett bildadt fruntimmer med glädje, jämnt lynne. Sökanden bör vara villig att öfverse matlagningen. Tjänarinnan och sjuksköterska finnes. Svar till Sv. Telegrambyrån, Malmö, märkt »Tälmodig».

Till England!

I liten, svensk-engelsk familj, finnes i april plats för en bättre, anspråkslös flicka, som är villig åtaga sig en jungfrus sysslor, d. v. s. matlagning, städning etc. (Ej tvätt eller skuråring.) Anses som familjemedlem. Lön 100 kr. och fri resa, andra året 200 kr. Svenskt svar, häst med fotografi, till doktorinnan Walker Hall, Heaton Mersey, Manchester, England.

Att förestå änklingens hem och uppfostra 2 flickor om 6 och 8 år, önskas kompetent dam. Norra Inackord.-Byrån, Mäster Samuelsg. 62, Stockholm.

Den 24 APRIL önskas **köksa**, kunnig i enklare matlagning, snäll, snygg och ordentlig samt villig deltaga i städning, äfvensom **husa**, snäll, proper och barnkär, villig deltaga i vården om två barn, 5 och 10 år. Båda erhålla i lön 150 kr. hvar. Svar till »Ambetsmannafamilj i stad» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

BILDAD, anspråkslös flicka, med glädje lynne och af god familj, får god plats i liten familj som sällskap och efterse tvänne minderåriga barn. Anses som medlem af familjen. Svar med fotografi till »A. L. 1903» Norrköping p. r.

ENKEL, barnkär flicka, som vill passa 3 små barn med tillhjälp, samt städning, erhåller bra plats om ansökan jämte fotografi, uppgift å ålder och lönepretentioner sändes till »F. D.» p. r. Hesselholm.

Prof på folkdräkter ur Iduns Modetidning.

Mansdräkt från Delsbo (den s. k. rödkläde-dräkten). Denna dräkt, som fått sitt namn af den rika röda klädesbesättningen, utgöres af jacka och byxor af mörkblått kläde, röd väst och blå eller hvita strumpor. Som förut nämnts besättas jackan och byxorna med rödt kläde samt dessutom, liksom västen, med mässingsknappar. Mössan är röd, med påsydda, spetskantade svarta band. Skjortkragen prydes med hvitsömsbroderi. Blå och hvita strumpeband.

Kvinnodräkt från Delsbo. Utgöres af vit skjorta, rödt liststykke med svarta ränder, tröja med röd eller grön botten och svarta figurer, svart rynk kjol med röd kant, mörkblått förkläde med hvita ränder samt röda strumpor. Mössan är af tryckt kattun, med röd botten samt gula och gröna blommor och blad. Väskan, som är af mörkblått tyg med röda applikationer, hänges så, att den till hälften följes af förklädet. De nedhängande hufvudbonaden äro brokiga. De gifta kvinnornas dräkt skiljer sig från »stintornas» endast därigenom, att hufvudbonaden prydes med en större eller mindre spets.

Pappersmönster till dessa dräkter i ordinär storlek, pris 1 krona, kunna erhållas om rekvisition ätföljd af likvid insändes till **Iduns Mönsterafdelning, Bryggaregatan 17, Stockholm.**

Sjuksköterskeplatsen

vid Hudiksvalls stads försörjnings- och arbetsinrättning är ledig och kan sökas hos fattigvårdsstyrelsen i Hudiksvall före den 1 mars 1903. Sökande bifoga präst- och läkarebetyg samt betyg angående förut innehafd anställning. Lön 400 kronor pr år, möbleradt enskildt rum och kost vid inrättningen. Sökande skall vara fullt frisk och ogift. Platsen tillträdes senast den 1 juli 1903. Önskas närmare upplysningar meddelas sådana af styrelsens ombudsman, bankdirektör Frans Edén, Hudiksvall.

PLATSSÖKANDE

En ung, allvarligt sinnad flicka, önskar plats som hjälp och sällskap åt sjuk, eller öfver till deltaga i husliga sysslor. Svar märkt »C. S.», p. r. Smögen.

Värdinneplats

En god, treflig, ung flicka, önskar värda någon sjukling samt deltaga i hushållet. Genomgått hushållsskola. Svar till »Norrlandska», Iduns exp.

En ung, bildad flicka, som genomgått 6 mån. kurs i F. M. Ponténs Hushållsskola, önskar plats i bättre familj, att vara husmodern behjälplig med såväl matlagning som hvarjehanda sysslor. Svar till F. M. Pontén, Mölnbo.

En ung flicka önskar mot fritt vivre plats å egendom på landet, att under husmoderns ledning lära och deltaga i hushållet. Önskar anses som medlem af familjen. Svar emotes tacksamt till »G. D.», Nyköping p. r.

Plats såsom värdinna sökes af bildadt fruntimmer. Goda betyg och rekommendationer kunna företes. Svar till »Elisabeth», Iduns exp.

En i matlagning, bakning, sömnad, handarbete m. m. kunnig bildad flicka, söker plats. Punktlig, flitig. Svar »Villig hjälpre», Iduns exp., f. v. b.

En 23 års flicka af god familj, önskar plats i godt hem att gå frun tillhanda. Är äfven villig att hjälpa till med barnen. Kunnig uti husliga göromål och handarbete. Svar emotes tacksamt af »Uppländska», Elkarleö.

En 23 års flicka af god familj, önskar plats i godt hem att gå frun tillhanda. Är äfven villig att hjälpa till med barnen. Kunnig uti husliga göromål och handarbete. Svar emotes tacksamt af »Uppländska», Elkarleö.

16-årig flicka,

elev vid elementarläröverk, önskar under sommarferierna plats på landet, häst i prästgård, för att mot fritt vivre tillse eller läsa och spela med mindre barn eller deltaga i husliga sysslor. Svar till »16» Gumælii Annonsbyrå, Göteborg.

BILDAD, ENKEL FLICKA söker plats, kunnig i matlagning, bakning, sömnad. Godt lynne, villig, sparsam. Svar »Tilltaggen» und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

BILDAD 20-års flicka, godt och gladt lynne, af bättre familj, uppfostrad på landet, önskar plats i fin familj att gå frun tillhanda och blifva ansedd som medlem af familjen. Små lönevillkor. Svar till »Anspråkslös» Iduns exp.

Bättre, huslig flicka (Värmländska) önskar plats till d. 15 mars att förestå ungarhus-hushåll, eller som verklig hjälp i landthushåll där husmoder finnes. Bästa referenser och betyg fr. föreg. platser. Svar emotes tacksamt forstast möjligt till »Arbetsam» Brotby p. r.

Kv. gymnast med flerårig praktik önskar plats i familj på landet. Svar till »A. B.» Iduns exp.

Såsom sällskap och hjälp i familj där barn finnes önskar bildad, barnkär flicka plats. Goda ref. finnes. Svar till »25 år» Iduns exp.

Å KONTOR eller som **sällskap och hjälp** önskar ung, treflig flicka af god familj plats. Kontorsvan, kunnig och road af alla sysslor inom hemmet. Små anspråk. Svar till »20 år 1903», Iduns exp.

En ung flicka önskar nu genast plats som lärarinna i ett stilla enkelt hem. Är van vid att undervisa i språk och vanliga skolämnen, men ej i musik. Svar emotes tacksamt under adress »Värmländska 21 år», p. r. Karlstad.

En ung, bildad flicka, som nyligen genomgått en kurs i Fröken Cronius Hushållsskola och dessutom skött hushåll 1½ år, önskar plats som hushållsfröken eller värdinna. Svar snarast möjligt till »D. B. 21 år», Örebro p. r.

En forlofvad, 20-årig flicka önskar till vären plats mot fritt vivre, häst å en större herregård i Halland eller Skåne, där ungdom och umgänge finnes, för att vara frun behjälplig med inom hus förefallande göromål. Svar till »B. B.» Iduns exp.

HANNOVER.

En å två unga flickor, som önska lära sig tyska språket, finna i en fin, tysk familj (ej pension) ett angenämt hem och moderlig omvårdnad. Vidare meddelar Frau J. Katzenstein, Karolinenstrasse 4, och Fröken Olga Bladin, Helsingbanken, Söderhamn

En ung flicka

önskar, för att lära hushållet, inackordering i god familj på större gård där ungdom finnes, häst i liflig trakt. Svar med pris och öfriga upplysningar torde sändas till »M. N.», S. Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Hushållsskola.

I ett godt hem, beläget vid foten af Omberg, i en ovanligt naturskön trakt, kunna unga, bättre flickor erhålla grundlig undervisning i allt som hör till skötande af ett väl ordnad hushåll samt i alla enklare och finare handarbeten jämte konstväfnad. De bästa referenser kunna erhållas. Kursen börjas den 1 mars och slutar den 1 maj. Närmare underrättelser af Fru Eda Rhenström, Alvastra.

Konfirmandundervisning

kan en par flickor erhålla under sommarferierna. Närmare meddelar kyrkoherde Hedendahl, Dunker, Söderm.

UNG FLICKA önskar inackordering i treflig familj, för att lära hushållet, häst på någon af Skånes större herrgårdar och där umgänge finnes. Svar med pris och upplysningar till »E. 1903» Iduns exp.

INACKORDERING erhålles för herrar och damer samt för flickor, som önska lära hushåll finare handarbeten, konstväfnad, språk och musik m. m. Svar till »Småländska höglandet» Wrigstad.

Åt Föräldrar och Målsmän,

hvilka önska sända unga damer till franska Schweiz, rekommenderas familj. Quinche och Carrels pension **Villa Raja-Cressier**, 20 min. väg från staden Neuchatel. Pris pr månad 70 kr., inberäkn. franska, engelska, tyska och ital. lekt. Referenser från f. d. elever i Stockholm, Göteborg, Gefle etc. Vidare genom M:lle F. Quinche, Cressier, Neuchatel.

Inackorderingar

emottagas efter den 15 maj d. å. på det natursköna herresätet Karlshult, Motala Verkstad.

1 å 2 unga, bildade flickor kunna erhålla inackordering i hem där undervisning lämnas i hushåll, väfnad och finare handarbeten. Vidare genom fru E. von Köthen, Refteled.

3 å 4 konfirmander

emottagas instundande sommar i Ifvetofta prästgård, adr. Bromölla, Skåne. Alfred Jacobsson, kyrkoherde.

En svensk dam eller herre, som önskar lära engelska språket, erhåller angenämt hem, hos engelsk läkarefam. Närm. uppl. lämn. Bankdirektör Henrekson, Falkenberg. Dr. E. Fenn, Ardleigh, Colchester, England.

Pellerin's Margarin
är bäst!

Sparkasseräkning
4 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
1 Drottninggatan 1
Mynttorget 4, Drottninggatan 102.
Hornsgatan 52.

Kjolvänster.

Sedan Idun träffat aftal med ett af Stockholms förnämsta damskrädderier att tillskåra alla slag af mönster efter de förnämsta Franska, Engelska, Amerikanska och Tyska modeller, tillhandahållas följande fullt tillförlitliga mönster med elegant snitt i 3:ne olika storlekar till följande pris:

Prinsessklädning..... 1 kr.	Jackmönster..... 30 öre
Kjolvänster med släp... 1 kr.	Kragmönster (Pellerin)... 75 öre
utan ... 60 öre	Barnmönster, fr. 1—10 år 40 öre
Kappmönster..... 60 öre	fr. 10—16 år 60 öre
Jacquettes..... 60 öre	Morgonrockar för herrar
Lifmönster..... 35 öre	och damer..... 1 kr.
Bluslif..... 35 öre	Nationaldräkter..... 1 kr.
Ärmmönster..... 20 öre	

Expedieras portofritt om rekvisition åtföljd af likvid i frimärken eller postanvisning jämte tydlig adress insändes till

Iduns Mönsterafdelning, Lifmönster.
Bryggaregat. 17, Sthlm.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes
Anthracit
Varumärke. Carré-Briketter. Varumärke.

Rikst.	Kontor:	A. tel.!
4 27	22 Skeppsbron 22	22 88
22 20	5 Strandvägen 5	60 19
20 12	1 Parmmätaregatan 1	61 98

BABY
SVENSK DIFLASKAPPARAT
rekommenderad af professor Medin. Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl..... kr. 6:—
Dito utan kokkärl..... 3: 50
Med hvarje apparat följer »Före skrifter för späda barns uppfostrande med komjölk eller gräddblandningar» af Professor O. Medin. I parti hos G. Abramson & Co., Stockholm. Till salu i minut i Stockholm hos Kuntze & C:o, Alb. Stille och Ch. O. Werner m. fl. Dessutom såväl i Stockholm som i landsorten på alla apotek, större bosättningsmagasin m. fl. ställen. Se alltid efter att flaskorna äro försedda med vidstående fabriksmärke.

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till yllevätt och Oleintvål till linnlevätt användes lämpligast sålunda:
1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader.
Finnes hos de flesta specialhandlare samt i mina butiker.
N: 19 Stora Nygatan. — N: 29 S:t Paulsgatan.
Solfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Högstedt & C:o
32 Regeringsgatan 32
— Stockholm —
Specialitet:
Bordeaux- & Bourgne-viner.
Billiga priser.

Vackra händer.
Utdrag ur analys å S:t Eriks
Aseptol-Lanolin-Tvål
& **Bor-Lanolin-Tvål**
(9,5 % öfverfettade toilettvålar).
— — — och anser jag därför, att de äro mycket goda toilettvålar, som böra verka välgörande på huden.
Stockholm den 1 nov. 1902.
Carl Setterberg,
Fil. Dr. Handelskemist.
S:t Eriks Tekniska Fabrik, Stockholm.

Det bästa hvetemjöl
MALMÖ BEST PATENT
Malmö Stora Walsqvatt

fås — till hushållsbruk — äfven i 5 kg. originalpåsar med bruksanvisning.

Göteborgs Enskilda Bank
12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.

Sydsvenska
Kredit-Aktie-Bolaget,
Stockholm, 17 Fredsgatan 17
Afdelningskontor Götg. 31.
(Fonder kr. 6,765,000.)
Deposition..... 4 %
Sparkasseräkning..... 4 %
Upp- & Afskrifning..... 2 %
Kassafack å 15, 20 och 25 kr.
Hemsparbössor.

Hernösands Enskilda Bank,
Kungsträdgårdsgatan 16.
Sparkasseräkning.
Kassafack 15 kr. för år.
Notariatafdelning.

Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank,
Hufvudkontor: Regeringsgat. 8,
Afdelningskontor: Hötorget 8.
Högsta depositionsränta... 4 1/2 %
Sparkasseränta..... 4 %
Checkräkningsränta..... 2 %
Kreditivränta..... 5 %
Utländskt mynt köpes och säljes.
Resekreditiv utfärdas. Notariat-afdelning. Förvaringsfack.

Första klass Privathotell,
en och två trappor upp,
8 Birger Jarlsgratan (f. d. 10),
Stockholms förnämsta gata.
Rikstelef. 44 01. Allm. Telef. 125 39.
Edla Carlsson.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER
rikhalt. urval i forn. stil. Fullst. rumsmöble mang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. (Försäljningsmag. Beridarebang. 27, Sthlm.)

Kvinnans Rådgifvare!
En kortfattad, oombärlig handbok i populär hälsovård för Flickor, hustrur och mödrar.
Af O. H. D.
Varmt förordad af Med. Dr Anton Nyström.
Med ett särskildt kapitel om späda barns vård.
Enda billiga och dock fullständiga arbete på området!
En nätt volym på öfver 200 läta sidor för endast Kr. 1: 75 i hvarje bokhandel, eller mot ins. af beloppet per postanvisning eller i frimärken till A.-B. Varias Boktryckeri, Stockholm.
En bok, som ingen kvinna kan undvara!

Vägen till rikedom.
Skrif genast till Nordiska Affärsbyrån, Malmö, och vi skola omgående sända Eder upplysning hur hvilken som helst, man eller kvinna, kan förtjäna 1000 kr. pr månad genom en fin, behaglig, ärlig och lätt-skött sysselsättning. Obs.! Vi utbetala kontant 500 kr., om ofvanstående ej är sannt.

Allm. telefon:
8 68, 47 35,
47 36.

Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag
etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Iduns Handarbetstidning
utkommer år 1903 två gånger i månaden som en själfständig mönster-tidning och kostar för helt år kr. 2: 20 för halft år kr. 1: 20, lösnnummer 10 öre. För detta billiga pris erhålles sålunda 2 gånger i månaden ett nummer med originalmönster till handarbeten af alla slag broderier, läderplastik, träsniderier, glödrörling m. m. komponerade af tvänne framstående kvinnliga konstnärer på detta område.

Nytt! Nytt!

Kontant 700,000 kronor
fördelade i 10,066 vinster å
50,000, 10,000, 5,000, 1,000, 500, 100, 50 och 20 kr.
utlottas vid tredje dragningen den 1 Juni 1903. Pris för lottsedel 10 kr., till landsorten mot insänd likvid vid hvarje rekvisition åtföljd af 40 öre (till rek. porto och dragningslista). Då efterfrågan visat sig större och större, så att lottsedlarne blifvit slutsålda långt före dragningarne, torde de, som vilja förvissa sig om lottsedlar, insända likvid i god tid. Rekommendera alltid värdeförsändelser.

Dramatiska Teaterns Lotteri,
Fredsgatan 32, Stockholm I.
Öppet: kl. 10—3.

Tag hvilken Stockholmstidning som helst, jämför den med **Svenska Dagbladet** Valj sedan den bästa!

HERM. MEETHS STOCKHOLM.
Nu inkomme
Knappar
Snörmakerigaller
Chiffongaller
och
Garneringsband.
Prover sändas till landsorten på begäran.

Agra Mejeri-Margarin är **finaste märket.**

KNEIPPBADEN — Borg, Norrköping
Året om fullständig kall- och varmvattenkur.

Klara Expressbyrå
11 Stora Vattugatan 11.
Riks 66 67. Allm. 62 92.
Absolut nykter, van och pålitlig personal.

Agenter!!! sökas för försäljning af Elektriska Bälten. Prof. cirkulär och intyg sändes gratis och franko. Gratisbälte jämte hög proc. beviljas säljare. Skrif därför genast. Adr. Jean Thonérfeith, Burseryd.

Medarbeterska
med något kapital önskas af ett bildadt fruntimmer i och för uppsättande af fotografiatelier vid badort. Kännedom i yrket ej erforderlig, sökande äger genom 10 års arbete i utlandet grundlig sådan, utan vana att sköta hem och hushåll. Prima referenser ställas och fordras. Svar till »Medarbeterska» under adress S. Gumæli Annonshyrå, Stockholm.

Att bemärka! Insänd kr. 1,65 till John Fröberg, Fin-spong, erhållas 100 olika vy- och genrebrefkort.